

အမှတ် (၁၅၂)၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ က - ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ၊
သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဝဇ္ဇ နှစ်၆၂၃၃၃၊ ဝဇ္ဇ နှစ်၆၂၃၃၄

sarpaymahar@gmail.com
www.facebook.com/Ma.Har201507

ထုတ်ဝေခြင်း သတ္တမအကြိမ်

ဇွန်လ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်

စာအုပ်အရ ၁၀၀၀

မျက်နှာစာအရိုင်း ဝင်းထူးသန့် (ဝေလွင်လွင်လွင်)

ထုတ်ဝေသူ သိမ်သူစိုး (ဝေလွင်)

ပုံနှိပ်သူ ဝင်းထူးသန့်(နန်းသင်းပုံနှိပ်တိုက်-ဝေလွင်) ဝေလွင်လွင်လွင်

စာစစ် တင်မီခိုင်

စာအုပ်ချုပ် ကိုတင်အေး (Perfect Binding) ဝေလွင်လွင်လွင်

ဖြန့်ချိရေး မဟာစာပေ

ဖုန်း - ဝေလွင်လွင်လွင်လွင် ၊ ဝေလွင်လွင်လွင်လွင်

စာအုပ် ၅၀၀၀ ကျပ်

မြသန်းတင့်

ကျွန်တော်တို့၏ ရေးချင်သောစာအုပ်များ ၊ မြသန်းတင့်

ရန်ကုန်၊ မဟာစာပေ ၊ ၂၀၂၂

စာ ၃၂၀ ၊ ၂၀.၅ × ၁၂.၅ ဝေလွင်

(၇) ကျွန်တော်တို့၏ ရေးချင်သောစာအုပ်များ

ကျွန်တော်ဆက်၍ရေးချင်သော
OwKism;
jroefwih

စာရေးသူမှ စာဖတ်သူသို့

၁

“ကျွန်တော်ဆက်၍ရေးချင်သောဝတ္ထုများ” ကို ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆယ်လတိုင်တိုင် ကျွန်တော်ရေးခဲ့သည်။ လစဉ် ဆက်တိုက်ရေးခဲ့ခြင်းမဟုတ်။ ကြုံသလို စိတ်ကူးပေါ်သလို ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်ခါက ကျွန်တော်သည် အကြောင်းမသင့်၍ တစ်ယောက်ထီးတည်း လပေါင်းများစွာ နေခဲ့ရဖူးသည်။ သို့ရာတွင် စကားပြောစရာ၊ ဖတ်စရာ ရှာမတွေ့သည့်အခါတွင် ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲတွင် ထွေရာစိတ်ကူးတွေ ပေါ်လာသည်။ ဝတ္ထုရေးရန် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များကို တွေးသည်။ ရဖူးသော တေးသီချင်းများအကြောင်းကိုတွေးသည်။ ဖတ်ဖူးသောစာအုပ်များအကြောင်းကို ပြန်စဉ်းစားသည်။ သို့စဉ်းစားရင်း ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့ဖူးသည့် စစ်မဖြစ်မီနှင့် စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာဝတ္ထုအချို့၏ ဇာတ်လမ်းများ၊ ဇာတ်ကောင် များအကြောင်း ကို ပြန်အမှတ်ရလာသည်။ ထိုဇာတ်ကောင်များကို မျက်စိထဲတွင် မြင်ယောင်နေသည်။ ထိုဇာတ်ကောင်များနှင့် စိတ်ကူးထဲတွင်စကားပြောကြည့်သည်။

သို့ဖြင့် ဤပုံသဏ္ဌာန်ကို ကျွန်တော်စိတ်ကူးရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ်ချရေးမည်လုပ်သောအခါ စစ်မဖြစ်မီကဝတ္ထုကြီးများနှင့် စစ်ပြီးခေတ် ဝတ္ထုကြီး များ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲတွင် ရောထွေးနေသည်။ စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာဝတ္ထုကြီးများထဲတွင် ကျွန်တော်စွဲငြိခဲ့သည့် ဝတ္ထုကြီးများရှိသလို၊ စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာဝတ္ထုကြီးများတွင်လည်း ကျွန်တော်စွဲငြိခဲ့သည့် ဝတ္ထုကြီး များရှိသည်။ ဤတွင် ၎င်းတို့အားလုံးကိုရေးမည်လောဟု ပြဿနာပေါ်လာ သည်။

စစ်ပြီးခေတ် ဝတ္ထုကြီးများအကြောင်းကိုစဉ်းစားပြီးနောက် တကယ်ရေးမည်ပြုသောအခါ ကန့်သတ်ချက်များကိုတွေ့လာရသည်။ အချို့ဝတ္ထုကြီးများကိုကြည့်မြင်ရာ၌ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အမြင်ကြည်လင် သည်ဟုမထင်သေး။ အချိန်အနည်းငယ်စောနေသေးသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၂၀-ပြည့်တစ်စိုက်မှ ၁၉၄၅-ခုအထိ ထုတ်ဝေခဲ့ သော မြန်မာဝတ္ထုများအကြောင်းကိုသာရေးမည်ဟုပိုင်းဖြတ်ကာ ယခုဝတ္ထု ဆယ်ပုဒ် အကြောင်းကိုသာရေးခဲ့သည်။

ယခု ကျွန်တော်ရေးပြခဲ့သည့် မြန်မာဝတ္ထုကြီးများသည် ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကစွဲလမ်းခဲ့သည့်ဝတ္ထုကြီးများဖြစ်သည်။ ယခုတိုင် စွဲလမ်းနေဆဲလည်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ငယ်ငယ်ကစွဲလမ်းပုံမျိုးမဟုတ် တော့။ ကြီးလာသည့်အခါတွင် ဤဝတ္ထုကြီးများ၏အားနည်းချက်၊ ချို့ယွင်း ချက်တို့ကိုတွေ့လာသည်။ (အားနည်းချက်ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော့် အမြင်မျှသာဖြစ်သည်။ တကယ်အားနည်းချက်ဟုတ်မဟုတ်ကိုမူ ကျွန်တော် မသိ။ တစ်ယောက်တစ်မျိုး မြင်နိုင်သည်။ ကိုယ့်ရှုထောင့်က ကိုယ်ကြည့်နိုင် သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်သည်) အားနည်းချက်ကိုမြင်သည့်တိုင် ထိုဝတ္ထု ကြီးများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့်စွဲလမ်းမှု၊ လေးစားမှုတို့သည် ပျောက်မ သွား။ ကျန်မြဲကျန်နေသည်။

“ကျွန်တော်ဆက်၍ ရေးချင်သောဝတ္ထုများ” ကိုရေးချလိုက်သောအခါ စာဖတ်ပရိသတ်က နှစ်ခြိုက်ကြသည်။ အကြံပေးစာ၊ ဝေဖန်စာများရခဲ့သည်။ မည်သို့စိတ်ကူးရသနည်းဟု မေးသူကလည်းမေးကြသည်။ အမှားများကို ထောက်ပြသူက ထောက်ပြသည်။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သို့စိတ်ကူးရသည်ဟု အတိအကျပြောရသည်မှာ လွယ်သည့် ကိစ္စမဟုတ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘတ်စ်ကားစီးရင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ စကားပြောရင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ လမ်းသွားရင်း၊ လက်ခနဲ စိတ်ကူးရသည့်အခါမျိုးရှိသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ပုဒ်လုံး အတွက်စိတ်ကူးမဟုတ်။ ဝတ္ထု၏အစပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်း၊ သို့မဟုတ် အဆုံးပိုင်းအတွက် ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုစိတ်ကူးကလေးပျောက်မသွားအောင်အမိအရ ဖမ်းချည်ထားပြီး ထိုစိတ်ကူးကလေးကို ဆက်စပ်ယူရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အကျယ်ချဲ့တွေးရသည်။ ဤသည်ကို စာရေးသူတို့ သိပြီးဖြစ်သည်။

ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်မှ ဇာတ်ကောင်များသည် စာဖတ်သူကို ဖမ်းစား ထားတတ်ကြသည်။ ဤဇာတ်ကောင်သည် တကယ်အသက်ရှင်လှုပ်ရှားနေသည်ဟု ထင်ရသည်။ ဇာတ်လမ်းထဲတွင် ဤဇာတ်ကောင်သေသော်လည်း စာဖတ်သူက မသေစေချင်။ ရှင်စေချင်သည်။ ဇာတ်လမ်းထဲတွင် ဤဇာတ်ကောင်က ချစ်သူနှင့် ကွဲကွာသော်လည်း စာဖတ်သူက မကွဲစေချင်။ ပေါင်းစေချင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် စာဖတ်သူသည် ဇာတ်ကောင်ကို သူ့စိတ်ကူးနှင့်သူ လှုပ်ရှားအောင်လုပ်သည်။ သူ့စိတ်ကူးနှင့်သူ ဖြည့်စွက်သည်။ ဤသည်ကို စာဖတ်သူတိုင်း ခံစားရမြဲဖြစ်သည်။

စာဖတ်သူသာမက စာရေးသူများကိုယ်တိုင်လည်း ဤသို့ခံစားရတတ်သည်။ **ဆန်းမားဆက်-မွန်**က သူတွေ့ဖူးသည့် စက်လှေမာလိန်မှူးတစ်ယောက်အကြောင်းကို ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ထဲတွင် တစ်ပိုဒ်လောက်ထည့်ရေးသည်။ သို့ရာတွင် သူ့အကြောင်းကိုရေးရသည်မှာ အားမရ။ ထို့ကြောင့် သူ့အကြောင်းကို ဝတ္ထုရှည်ကြီးတစ်ပုဒ် ရေးရသည်ဟုဆိုသည်။ ထိုဝတ္ထုမှာ

‘ထောင့်ကျဉ်းကလေး တစ်နေရာ’ဆိုသည့်ဝတ္ထုဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်စာရေးဆရာကြီး ဘာလ်ဇက်သည် သူ့ဝတ္ထုများထဲတွင် ဒေါက်တာဗီယန်ရွန်ဆိုသည့် ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်ကို ရေးဖူးသည်။ သူသေ တော့မည့်အခါတွင် ‘ကျုပ်အတွက် ဗီယန်ရွန်ကိုခေါ်ပေးကြပါ။ ဗီယန်ရွန်ကုရင် ပျောက်မှာပါ’ ဟု ညည်းတွားဖူးသည်။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း ကျွန်တော်ရေးသည့်ဝတ္ထုများထဲမှ ဇာတ်ကောင်များအား စွဲစွဲလမ်းလမ်းဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရဖူးသည်။ ထို ဇာတ်ကောင်တို့ မသေစေချင်သေး။ သို့ရာတွင်ဇာတ်လမ်းကဆုံးနေပြီ။ ရေးစရာမရှိတော့။ ကြံဖန်ဖျစ်ညှစ်၍ရေးနေလျှင်လည်းကောင်းမည်မဟုတ်။ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ်သိနေပြီ။

ထိုအခါတွင် ထိုဇာတ်ကောင်ကို မသေစေချင်ဘဲ သေပစ်လိုက်ရ သည်။ ဇာတ်လမ်းကိုလည်း မဆုံးချင်ဘဲ ဆုံးလိုက်ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် စာဖတ်သူတစ်ဦးအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာရေးသူ တစ်ဦးအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုထဲမှဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်သည် တကယ် အသက်ရှင်နေသည်ဟူသောအယူအဆသည် ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ တွင် တဖြည်းဖြည်း အစိုင်းအခဲဖြစ်လာသည်။

ထိုအစိုင်းအခဲဖြစ်လာသော အယူအဆနှင့် ကာလကြာမြင့်စွာ တစ်ယောက်တည်း စကားမပြောဘဲနေရသည့်အဖြစ်တို့ ပေါင်းလိုက်သော အခါ ယခုဝတ္ထုများ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဤဝတ္ထုများ၏ပုံသဏ္ဌာန်တို့ကို ကျွန်တော်စိတ်ကူးရခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုဝတ္ထုများနှင့်ပတ်သက်၍ စာဖတ်ပရိသတ်များက စေတနာဖြင့် ဝေဖန်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ဝေဖန်ရေးကို ကျွန်တော်ကြိုဆိုသည်။

အိမ်ခန်းကို တံမြက်စည်းမလွဲလျှင် ဖုံတက်လိမ့်မည်။ မျက်နှာ မသစ်လျှင် ညစ်ပတ်လိမ့်မည်။ ပိတ်နေသောမြောင်းကိုမဆည်လျှင် ပုပ်လိမ့်မည်။

စာရေးသူတစ်ယောက်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရေးလုပ်ရမည်။ စာဖတ်ပရိသတ်၏ ဝေဖန်ရေးကိုလည်း ကြိုဆိုရမည်။ စာရေးသူတစ်ယောက်သည် ဝေဖန်ရေးကိုမခံနိုင်လျှင် ဖုံတက်နေလိမ့်မည်။ ပုပ်စော်နံ နေလိမ့်မည်။

ဝေဖန်ရေးမှန်သမျှကို ကြိုဆိုရလိမ့်မည်။ သဘောထားမမှန်သော ဝေဖန်ရေးဖြစ်သည့်တိုင် ကိစ္စမရှိ။ မရိုးသားမှုဆိုသည်မှာ ကြာကြာဖုံးကွယ်၍ ရကောင်းသောအရာမဟုတ်။

ရခိုင်ပြည်နယ် မိုးမီးကျွန်းမှ စာဖတ်သူတစ်ဦးက

“အလုပ်သမားလူတန်းစား ကိုယ်စားပြုတဲ့ သံချောင်းသေတာကို မကြိုက်တဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်လည်းပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ သူငယ်ချင်း တစ်သိုက် စုပြီးကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် ဆက်ဖတ်ကြတယ်။ ဒါတွေပေါင်း လိုက်တော့ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းတစ်စု ‘ဆက်ရေးချင်သောဝတ္ထု တစ်ပုဒ်’ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီဇာတ်လမ်းအတိုချုပ်ကို ရေးပေးလိုက်ပါမယ်” ဟု စာအရှည်ကြီးတစ်စောင် ရေးလိုက်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ စာဖတ်သူတစ်ဦးက

“ဆရာရဲ့ ‘ဆက်ရေးချင်သောဝတ္ထု’တွေကို ကျွန်မ အမြဲတမ်း ဖတ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝတ္ထုတွေထဲမှာ မူလဇာတ်ကြောင်းကို ပြန်ပြောတဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ရံ မူလဝတ္ထုပါ အချက်အလက်တွေနဲ့ အနည်းငယ် ကွဲလွဲနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ တချို့အချက်အလက်ကလေးတွေ ကွဲလွဲသွားတဲ့အခါ ဆရာရေးချင်တဲ့ ဦးတည်ချက်ကို ဘယ်လိုမှထိခိုက်တာ မတွေ့ရပါဘူး။ ပုံစံပြရရင် ဇေန်ရဲ့ ‘ကောလိပ်ကျောင်းသား’ဝတ္ထုကိုပြန်ဖော်ရာမှာ

ဦးသိန်းဖေက သူ့နာမည်ကို ရတနာပုံရေပေါ်ကျွန်း (တကယ်တော့ ရတနာပုံမြစ်လယ်ကျွန်း ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်)လို့ စကားထာဝှက်ကြောင်း ဆရာဆိုခဲ့ပါတယ်။ တကယ်တော့ ဒီစကားဝှက်ကို ဦးသိန်းဖေ ပြောခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဦးက ပြောခဲ့တာလို့ ကျွန်မမှတ်မိပါတယ်။ ဒီကွဲလွဲချက် ကလေးတွေဟာ ဆရာရဲ့ဝတ္ထုကို ဘယ်လိုမှအနှောင့်အယှက်မပေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုအသေးအဖွဲ့ကလေးတွေဟာ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ဆရာ ဝေဖန်ချက် တွေကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပုံစံအားဖြင့် ဒီလဝတ္ထု မှာ **မောင်ဒေဝ** နဲ့ **အု** ကွဲသွားရတဲ့အကြောင်းရင်းကိုပြရာမှာ **အု**-က သူ့ရဲ့ မသန်ရှင်းတော့တဲ့ဘဝကို **မောင်ဒေဝ** ဆီကို မအပ်လိုတဲ့အတွက် ထွက်ပြေးသွားဟန် ဆရာရေးထားပါတယ်။ ကျွန်မ မှတ်မိတာကတော့ **မောင်ဒေဝ** နဲ့ **အု**-တို့ လက်ထပ်ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ထပ်တဲ့ညမှာအပျို မဟုတ်ကြောင်း သိသွားပြီး စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ ပစ်ပြေးသွားတာပါ။ ဒီကွဲလွဲချက်ကလေးဟာ မပြောပလောက်ဘူးလို့ ဆိုနိုင်ပေမဲ့ ဒီအချက် ကလေးကြောင့် ဆရာရဲ့ဝေဖန်ချက်ကို အားနည်းသွားစေသလို ဖြစ်နိုင်ပါ မယ်။ ဒါက ကျွန်မရဲ့ ပုဂ္ဂလိက ခံစားချက် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မှာပါ။ စာရေးသူ အနေနဲ့ စာဖတ်သူတွေရဲ့ တုံ့ပြန်မှုကို သိလိုစိတ် ရှိကောင်းရှိမယ်ထင်လို့ ရေးလိုက်တာပါ။ **‘ဆက်ရေးချင်သောဝတ္ထုများ’**ကို စုစည်းပြီး ပြန်ထုတ်ပါ လို့ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။”ဟု ကျွန်တော့်ဝတ္ထုများ၏ အားနည်းချက်ကို ညွှန်ပြသည်။

ကျိုက်မရောမှ စာဖတ်သူတစ်ဦးက -

“ဆရာ၏ ဂျိမ်းဘွန်းအပေါ် သုံးသပ်ပုံ၊ စုံထောက်စာပေဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုကို ရေးသားထားပုံမှာ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံက စုံထောက်ဝတ္ထုဟူ၍ နှစ်အုပ်တည်းသာ တွေ့ဖူးသေး သည်ဆိုခြင်းမှာ ဆရာ ရုတ်တရက်ရေးလိုက်၍ မေ့လျော့သွားခြင်းဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံက ထုတ်ဝေထားသော သူလျှိုစုံထောက် ဝတ္ထုအချို့ကို ကျွန်တော်တွေ့ဖူးပါသည်။ ကောင်းကောင်းတော့ မဖတ်ဖူးပါ” ဟု ကျွန်တော့်အမှားကို ထောက်ပြထားသည်။

ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတစ်ဦးက-

စာရေးသူမှ စာဖတ်သူသို့

“ယခုလတွင်ပါသည့် ‘ပန်းသာမစာအုပ်’ အကြောင်းဝေဖန်ချက်ကို သဘောကျပါသည်။ သို့ရာတွင် မရှင်းလင်းသည်များကို ဆွေးနွေးလိုပါသည်” ဟုဆိုကာ ကျွန်တော့်ဝတ္ထု၏ အားနည်းချက်များကို ပြထားသည်။

ဖောင်ကြီးသင်တန်းသားတစ်ဦးက -

“ဆရာရဲ့ ‘ကျွန်တော်ဆက်ရေးချင်သောဝတ္ထုများ-၉’ က မိုးဝေ ရဲ့ တင်မောင်ဆွေ ဟာ အဂ္ဂါဝေါလေ့စ်ရဲ့ လင်မိကော်ရှင်ကို မိုးတယ်လို့ရေးထားတယ်။ မဟုတ်ပါ။ လင်မိကော်ရှင် ဟာ ပီတာရှေ့နီရဲ့ ပင်တိုင်ဇာတ်ကောင်စုံထောက်ပါ။ ပီတာရှေ့နီဟာလည်း ဆရာရေးထားသလို အင်္ဂလန်ပေါက်စာရေးဆရာမဟုတ်ပါ။ အမေရိကန်ပေါက်သာဖြစ်ပါတယ်” ဟု ကျွန်တော့်အမှားကို ထောက်ပြသည်။

မြန်မာစာပေဇာတ်ကားအတွက် ကျွန်တော့်ဝတ္ထုများကို စစ်တမ်းရေးသူတစ်ဦးက -

“ပုံသဏ္ဌာန်ဆန်းသစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မူရင်းဇာတ်လမ်းတွေကို ပြန်ရေးတဲ့နေရာမှာ အစီအစဉ်တွေ မှားနေတာ တွေ့ရတယ်” ဟု ဝေဖန်သည်။

ရန်ကုန်မှ စာဖတ်သူ တက္ကသိုလ်ဆရာမတစ်ဦးက -

“ဇေနဟာ ‘ကောလိပ်ကျောင်းသား’ ဝတ္ထုကို ၁၉၂၈ - ၁၉၂၉ ခုနှစ်လောက်မှာရေးတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအချိန်ဟာ နိုင်ငံရေးဒီရေ ကျဆင်းနေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တဲ့အတွက် တက္ကသိုလ်လောကမှာလည်း နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုရှိမယ်မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအကြောင်းကြောင့် ‘ကောလိပ်ကျောင်းသား’ ဝတ္ထုထဲမှာ စာရေးဆရာက ယခုလိုရေးထားတာဖြစ်တယ်။ ဒါကို အပြစ်တင်မစောသင့်လို့ဆိုထားပါတယ်။ (ဆရာရဲ့ဝတ္ထုထဲကစကားလုံးတွေ အတိအကျမဟုတ်သော်လည်း၊ ကျွန်မတော့ ဒီအတိုင်းနားလည်ပါတယ်) ကျွန်မသိတာကတော့ အင်းလျားဆောင်ကို ၁၉၃၀-၃၁ စာသင်နှစ်မှာမှ စ၍ဖွင့်ပါတယ်။ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းအရ အမျိုးသမီးဇာတ်ဆောင်တွေဟာ အင်းလျားကျောင်းသူတွေဖြစ်ပါတယ်။ . . ဒါကြောင့် ကောလိပ်ကျောင်းသားဇာတ်လမ်းအစောဆုံးဟာ ၁၉၃၀-၃၁ စာသင်နှစ်၊ ဒါမှမဟုတ် ဒီထက်နောက်ကျတယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။ ကျွန်မတင်ပြချင်တာက

၁၉၃၀-ခုနှစ် နောက်ပိုင်းဆိုရင် မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးအခြေအနေဟာ ၁၉၂၈-၂၉ အခြေအနေနဲ့ သိပ်ကွာခြားသွားပါပြီ။ ဘယ်လိုကွာခြားတယ် ဆိုတာကတော့ ဆရာလည်းသိပြီးသားမို့ ထောက်ပြနေစရာမလိုပါဘူး။ ထို့အတူ ‘ကောလိပ်ကျောင်းသား’ ဝတ္ထုကြီး ရေးချိန်မှာ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများဟာလည်း ဆရာကောက်ချက်ချခဲ့သလို မဟုတ်ဘူးဆို တဲ့အချက်ပါပဲ” ဟု ထောက်ပြသည်။

၄

စာဖတ်သူတို့က ကျွန်တော့်ဝတ္ထုများတွင်ပါသည့် အချက်အလက် ဆိုင်ရာ အမှားများ၊ အားနည်းချက်များကို စေတနာဖြင့် ထောက်ပြကြသည်။ ဤသို့ ကျွန်တော့်အမှားကို ထောက်ပြဝေဖန်ကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့ကို ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

“ကျွန်တော်ဆက်၍ ရေးချင်သောဝတ္ထုများ”ကို ၁၀ပုဒ်ရေးခဲ့ ရာတွင် ဇာတ်လမ်းမေ့နေသဖြင့် မူရင်းဝတ္ထုများ တစ်အုပ်နှစ်အုပ်မှအပ အခြားမည်သည့် မူရင်းဝတ္ထုကိုမှ ကျွန်တော်ပြန်မဖတ်ခဲ့။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကဖတ်ခဲ့ပြီး ယခုထိ မှတ်မိသမျှကို မှတ်မိသည့်အတိုင်း ပြန်ရေး ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ ပြန်မဖတ်ခြင်းမှာ -

၁။ မူရင်းဝတ္ထုများကို သုံးသပ်ရာတွင် မူရင်းဝတ္ထု၏ ဇာတ်ကွက် ဇာတ်လမ်း အသေးစိတ်ကို အဓိကမထားဘဲ အတွေးအခေါ်ကို ဦးစားပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၂။ ယခုတစ်ခေါက်ပြန်ဖတ်လျှင် ငယ်ငယ်တုန်းက စွဲငြိခဲ့သော ခံစားချက်များ ပျောက်ကုန်မည်။ သို့ပျောက်လျှင် ရသစာပေဖန်တီးမှုတွင် အားနည်း သွားကာ အချက်အလက်များကို အသားပေးသည့် ဝေဖန်ရေး ဆောင်းပါးဘက်သို့ တိမ်းညွှတ်သွားမည်စိုးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

(ဥပမာ - ‘ပန်းသာ မစာအု’ ထဲက အု-ကို ကြိုးပေးခန်းသည် တကယ်မရှိနိုင်။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို ကြိုးပေးသည့်ဥပဒေမရှိ။ သို့ရာတွင် ထိုအချက်ကို ကျွန်တော်ဘာမျှမပြောဘဲ မူလစာရေးဆရာ၏ အာဘော်အတိုင်း ချန်ထားခဲ့သည်)

စာရေးသူမှ စာဖတ်သူသို့

မည်သို့ဆိုစေ ကျွန်တော့်ဝတ္ထုများ၌ အမှားများ၊ အားနည်းချက်များ ရှိသည်။ စာဖတ်သူတို့ထောက်ပြသောအချက်များသည် လက်ခံရမည့် အချက်များဖြစ်သည်။ ယခု ဤဝတ္ထုများကို စုပေါင်းရိုက်သောအခါ၌ အချို့ အချက်အလက်အမှားများကို ကျွန်တော်ပြင်လိုက်ပါသည်။ အချို့ကိုမူ အချိန်မရသဖြင့် မပြင်လိုက်ရ။ နောင် ထပ်မံပုံနှိပ်ရဦးမည်ဆိုလျှင် အချက် အလက်များကို ပြင်ပါဦးမည်။ နောက်ထပ် အမှားတွေ့၍ ထောက်ပြကြ လျှင်လည်း ထပ်၍ပြင်ပါဦးမည်။ သည့်နောက် အမှားတွေ့၍ ထောက်ပြ ကြဦးမည်ဆိုလျှင်လည်း ပြင်ပါဦးမည်။

စာဖတ်သူများထက်ကောင်းသော ဝေဖန်ရေးသမားဟူ၍မရှိဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါသည်။ အားလုံးကိုကျေးဇူးတင်ပါသည်။

၁၃၃၆-ခု ဝါခေါင်လဆန်း (၁၁) ရက်

၁၉၇၄-ခု ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်

မြသန်းတင့်

WHT
2022

ဆရာမင်းဆွေ၏ စာ: ဝတ္ထုမှ မျိုးမြင်ရန်ရှောင်

ရန်သူကိုလက်စားချေလော့ . . .

အိမ်သည်ကို ဧည့်သည် မစော်ကားရ

အာမဘန္တေ . . .

ကျွန်တော်ဆက်၍ရေးချင်သော

ဝတ္ထုများ (၁)

၁

လူသည် တွေးခေါ်စဉ်းစားတတ်သော သတ္တဝါဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးဘေးဘီဘင်များဟု ဆိုကြသော ချင်ပန်မီ၊ ဂေါ်ရီလာ၊ အိုရင်းအူတန်နှင့် ဂစ်ဘွန် စသော လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် လေးဘက်တွား သွားလျက်ရှိခဲ့ကြရာမှ ၎င်းတို့၏ လက်နှစ်ဖက်သည် လွတ်လပ်လာ ခဲ့ကြကာ၊ ခြေဖြင့်မတ်မတ် လျှောက်တတ်လာခဲ့ကြသည်။ လက်နှစ်ဖက် လွတ်လပ်လာကြသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးကို စတင်လုပ် ဆောင်လာကြသည်။ ဤသည့်အချိန်မှစ၍ လူ့ဘိုးဘွားဘီဘင်များသည် တိရစ္ဆာန်လောကမှ ပထမဆုံး ခွဲထွက်လာခဲ့ကြသည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်များက ဆိုကြသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးဘွားဘီဘင်များဟု ဆိုကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုစဉ်က တွေးခေါ်မှုတွင် မြင့်မားခြင်းမရှိကြသေးချေ။ ပထမဦး ဆုံးသောလူသားသည် မိုးရွာခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လျှပ်စီးလက်ခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်းစသည့်သဘာဝ၏ အန္တရာယ်များအောက်တွင်

ပြားပြားဝပ်ကာ သဘာဝ၏စိုးမိုးခြယ်လှယ်မှုကို ခေါင်းငုံ့ခံခဲ့ကြရသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လူသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်မှတစ်ဆင့် အသိပညာကို ရရှိလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်မှတစ်ဆင့် တွေးခေါ်စဉ်းစားတတ်လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာဦးလူသားသည် မိုးထစ်ချုန်းသံနှင့် လျှပ်စီးလက်ခြင်းကို ကြားရ၊ မြင်ရသည့်အခါ၌ ခိုကွီးရာမဲ့ဖြစ်ကာ မိုးနတ်သားကို ကိုးကွယ်ပူဇော်ခြင်းပြုခဲ့သည်။ ဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်သော တောမီးကိုမြင်သည့်အခါ၌ ကမ္ဘာဦးလူသားသည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်လျက် မီးနတ်ကို ပူဇော်ပသခြင်းပြုခဲ့သည်။ ပြင်းထန်သော မုန်တိုင်းကိုမြင်သည့်အခါ၌ တွယ်ရာမဲ့ဖြစ်ကာ လေနတ်သားကို ပူဇော်ပသခြင်းပြုခဲ့သည်။ အဟုန်ပြင်းစွာ စီးဆင်းလျှံကျသောပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၊ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်တို့ကိုမြင်သည့်၌ သမုဒ္ဒရာစောင့်နတ်၊ မြစ်စောင့်နတ်တို့ကို ကိုးကွယ်ပသခဲ့သည်။ မီးတောင်ပေါက်ကွဲ၍ မီးလျှံထခြင်းကို မြင်သည့်အခါ၌ မီးတောင်စောင့်နတ်ကို ဆည်းကပ်ခြင်းပြုခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကမ္ဘာဦးလူသားသည် သဘာဝနိယာမတရားများ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုကိုငုံ့ခံခဲ့ရသည်။ သဘာဝနိယာမတရားများ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုကို ခံရဖန်များသည့်အခါ၌ကမ္ဘာဦးလူသားသည် ခိုကွီးရာမဲ့ဖြစ်ကာ ၎င်း၏စိတ်ထဲတွင် အဆူဆူသောဘုရားများ၊ အထူးထူးသောနတ်များကို ဖန်ဆင်းခဲ့သည်။ စင်စစ်၌ကား ဘုရားသခင်က လူကိုဖန်ဆင်းခဲ့ခြင်းမဟုတ်မူ၍ လူကသာ ဘုရားသခင်တို့ကို ဖန်ဆင်းခဲ့ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော သဘာဝအင်အားစုများ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုကို ခုခံတွန်းလှန်ရာ၌ ကမ္ဘာဦးလူသားက ဖန်ဆင်းခဲ့သော ဘုရားသခင်တို့သည်လည်း လူသားကို ကယ်ဆယ်ခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ကြချေ။ သွေးခဲမတတ် အေးမြလှသော ဆောင်းရာသီ၌ ကမ္ဘာဦးလူသားတို့သည် အကာအကွယ်မဲ့ သေကျေပျက်စီးခဲ့ကြရသည်။ သို့ရာတွင် လူသားသည် တောင်စောင်းတွင်ရှိသော ကျောက်ကမ္ဘားယံလိုဏ်ဂူတစ်ခုကို တွေ့သည့်အခါ၌ ထိုကျောက်ဂူထဲသို့ပြေးဝင်ကာ နွေးထွေးရာဒေသကို တွေ့ခဲ့သည်။ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်သော တောမီးသည် မိမိအား အချမ်းဒဏ်မှ

ကာကွယ်ပေးကြောင်း သိလာခဲ့သည်။ အမဲလိုက်ရာမှ ရရှိခဲ့သော ကျားသစ် သရေသည် မိမိအား အချမ်းဒဏ်မှ ကာကွယ်ပေးကြောင်းကို မြင်လာခဲ့ သည်။ ဤသို့ဖြင့် လူသည် မိမိ၏ ဘဝတည်မြဲရေးအတွက်ဖြစ်သော ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်မှတစ်ဆင့် အသိတရားကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်လေ သည်။ ထိုအတွေ့အကြုံများကိုမှီ၍ လူသားသည် စဉ်းစားတွေးခေါ် တတ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာဦးလူသားသည် သဘာဝအင်အားစုများ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုကို ခေါင်းငုံ့ခံခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် လူသားသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် အသိ တရားကို ရရှိခဲ့ကာ သဘာဝအင်အားစုများအား မိမိအကျိုးအတွက် အသုံးချ လာနိုင်ခဲ့သည်။ သဘာဝအင်အားစုများအား ဇက်ကြီးတပ်၍ စေခိုင်းနိုင်ခဲ့ သည်။ ဤသို့ဖြင့် လူသည် သဘာဝအင်အားစုများ၏ ဖိစီးမှုကို တော်လှန် ကာ လွတ်မြောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။ ယခင်က မီးတောင်၏မီးလျှံထ မှုကို ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အတူ လူသားသည် ထိုမီးကို မိမိအကျိုးအတွက် အသုံးချနိုင်ခဲ့သည်။ မိုးကြိုး လျှပ်စစ်ကို မီးပွင့်အတွင်း၌ သိုလှောင်ကာ ယဉ်ပါးနေသော လျှပ်စစ်ဓာတ် အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

ဤတိုးတက်မှုများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်အတွင်းမှ ရရှိခဲ့ သော အသိတရားကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ တွေးခေါ်စဉ်းစားတတ် လာသော ဆင်ခြင်တုံတရားကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ တွေးခေါ်စဉ်းစားခြင်း မပြုသည်နှင့် လူသည် လူအဖြစ်မှ ရပ်စဲသွားပေလိမ့်မည်။ တွေးခေါ်စဉ်းစား ခြင်းမပြုသော လူသည် လူမဟုတ်ချေ။ ပရုံးနှစ်ဖက်ကြားတွင် ခေါင်းပေါက်၍ ခြေနှစ်ချောင်းပေါ်တွင် လမ်းလျှောက်လျက်ရှိသော မြက်စား သတ္တဝါသာလျှင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

လူသည် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်-ဟူသော ကာလသုံးပါးနှင့် ကင်း၍မနေနိုင်ချေ။ ၎င်း၌ ကုန်လွန်ခဲ့သောအတိတ်ကာလ၊ ထိုအတိတ် ကာလနှင့်ဆက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော လက်ငင်းဘဝ၊ ထိုလက်ငင်းဘဝ၏ အကျိုးဆက်တရားအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာသော လာလတ္တံ့သော ကာလ တို့ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်း ပြုရလေသည်။ “**ငါသည် တွေးတောစဉ်းစား ခြင်းပြု၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့ဟူ၍ ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်**” ဟူသော **ဒေးကား**အမည်ရှိသော ၁၈-ရာစုနှစ် အနောက်တိုင်း အဘိဓမ္မာပညာရှင် တစ်ဦး၏စကားသည် မှန်သင့်သလောက် မှန်ပေသည်။

လူသည် တစ်ယောက်တည်းနေသော သတ္တဝါမဟုတ်ဘဲ အုပ်စုဘဝဖြင့် နေထိုင်သောသတ္တဝါဖြစ်ရာ အကြောင်းမသင့်၍ တယောက် ထီးတည်းနေရသောအခါများ၌ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းအမှုကို ပိုမိုလုပ်ဆောင် ခြင်းပြုရသည်။ လူသည် စကားပြောသော သတ္တဝါဖြစ်ရာ အကြောင်း မသင့်၍ တစ်ယောက်ထီးတည်းနေရသောအခါများ၌ ပို၍ စကားပြောလို သည်။

ကျွန်တော်သည် တစ်ခါက အကြောင်းမသင့်၍ တစ်ယောက် တည်း နေခဲ့ရဖူးရာ ကျွန်တော့်ဦးနှောက်သည် ထိုအခါ၌ စဉ်းစားတွေး ခေါ်ခြင်းပြုရန် ပိုမိုတောင်းဆိုလာ၏။ အသံကိုပြုသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တို့သည် ပို၍အလုပ်လုပ်ရန် တောင်းဆိုလာကြသည်။ ထိုအခါ၌ ကျွန်တော်သည် တစ်ယောက်ထီးတည်း အသံထွက်၍ စဉ်းစားခြင်းပြု လေသည်။

“လူဟာ အကြောင်းတရားနဲ့ ကင်းပြီးမနေနိုင်ဘူး။ ဟင်းလင်းပြင် နဲ့ကင်းပြီးမနေနိုင်ဘူး။ အချိန်နဲ့ကင်းပြီးလည်း မနေနိုင်ဘူး။ လူဟာ အချိန်ရဲ့ ဖိစီးမှုအောက်က မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။ အချိန်ကို အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်အဖြစ် ပညတ်ပြုပြီး ပိုင်းခြားထားကြတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဟာ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်အကြားမှာ နယ်နမိတ်မျဉ်းကြောင်းဖြစ်တယ်။ ယနေ့ဟာ ‘**ယမန်နေ့**’ဆိုတဲ့ ကုန်လွန်သွားတဲ့အချိန်နဲ့ ‘**မနက်ဖြန်**’ဆိုတဲ့

လာလတ္တံ့သောအချိန်တို့ရဲ့အကြားကကြားခံမျဉ်းကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါ့မှာ ယနေ့ဆိုတာမရှိဘူး။ ‘မနက်ဖြန်’ဆိုတာလည်းမရှိဘူး။ ‘ယမန်နေ့’ ပဲရှိတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်မရှိဘူး။ အနာဂတ်မရှိဘူး။ အတိတ်ပဲရှိတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ငါဟာ အချိန်ရဲ့ဖိစီးမှုက တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လွတ်မြောက်နေပြီလား။ ဒီလိုလည်းမဖြစ်နိုင်ဘူး။ လူဟာ ဘယ်အခါမှ အချိန်ရဲ့ဖိစီးမှုအောက်က မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။ လူမှန်သမျှ အရာဝတ္ထုမှန်သမျှ အချိန်နဲ့ ကင်းကွာပြီး တည်နေနိုင်ခြင်းမရှိဘဲနဲ့ ငါဟာ အတိတ်မှာချည်းပဲ နေထိုင်ခြင်းပြုနေတယ်လို့ ဘာကြောင့်ထင်နေရသလဲ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်မရှိဘူးလို့ ဘာဖြစ်လို့ထင်နေရတာလဲ”

ကျွန်တော်သည် တစ်ယောက်ထီးတည်း နေထိုင်ခြင်းပြုရသော အခါများ၌ ဤသို့ အသံထွက်၍ စဉ်းစားခြင်းပြုမိသည်။ ကမ္ဘာလောက၌ သက်ရှိသက်မဲ့မှန်သမျှသည် အချိန်နှင့်ကင်းလွတ်ဖြစ်တည်နိုင်ခြင်းမရှိဟု အဘိဓမ္မာများက ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ရှိရှိသမျှ သက်ရှိသက်မဲ့တို့သည် အလျား၊ အနံ၊ ထုနှင့် အချိန်ဟူသော အတိုင်းအတာလေးမျိုးမှ ကင်းလွတ်ဖြစ်တည်နိုင်ခြင်းမရှိဟု သိပ္ပံပညာကလည်းဆို၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ကျွန်တော့်တွင် ပစ္စုပ္ပန်လည်းမရှိ၊ အနာဂတ်လည်းမရှိ၊ အတိတ်သာရှိသည်ဟု အဘယ်ကြောင့် ထင်နေရသနည်း။

အချိန်သည် ထာဝရကာလကြီးဖြစ်သည်။ ၎င်း၌ အစလည်းမရှိ၊ အဆုံးလည်းမရှိချေ။ မည်သည့်အချိန်ကစ၍ အချိန်ကာလဟူ၍ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သနည်း။ မည်သည့်အချိန်၌ အချိန်ကာလသည် အဆုံးသတ်သွားသနည်း။ အချိန်သည် တရွေ့ရွေ့သွားလျက်ရှိသော ရထားကြီးနှင့်တူသည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေကား ထိုရထားကြီးပေါ်တွင် စီးနင်းလိုက်ပါလာကြသော ခရီးသည်များ ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်သည် အဆုံးမရှိသွားလျက်ရှိသော ရထားကြီးပေါ်၌ ဘူတာတစ်ခုမှ တက်လိုက်လာခဲ့၍ ဘူတာတစ်ခုတွင် ဆင်းနေရစ်ရမည်သာဖြစ်သည်။ ရထားကြီးကား ဆက်လက် ခုတ်မောင်းမြဲ ခုတ်မောင်းနေမည်သာဖြစ်သည်။ ထိုရထားကြီးသည် မည်သည့်ဘူတာမှ စထွက်ခဲ့သနည်း။ မည်သည့် ဘူတာတွင် ခရီးဆုံးမည်နည်း။

ဤသည်ကို ကျွန်တော်မသိ။ ကျွန်တော်သိသည်မှာ ထိုရထားကြီးသည် ထာဝစဉ် ခုတ်မောင်းလျက်ရှိ၍ ကျွန်တော်တို့သာလျှင် ဘူတာတစ်ခုခုတွင် ဆင်းနေရစ်ရမည်ဆိုသည့် အချက်သာဖြစ်သည်။

“ခရီးတစ်ခုကို ဘူတာတွေ၊ စခန်းတွေ၊ မိုင်တိုင်တွေနဲ့သတ်မှတ်ကြတယ်။ အချိန်ကိုတော့ နေ့-ည-ရက်-လနှစ်တွေ၊ အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ကြတယ်။ ဒါဖြင့် ငါဟာ - ခရီးတစ်ခုကို သွားနေမှန်းသိပါလျက်၊ အချိန်ရထားကြီးကိုစီးနင်းလိုက်ပါနေမှန်းသိပါလျက် ငါ့ခရီးမှာ ဘာဖြစ်လို့ ဘူတာတွေ မိုင်တိုင်တွေကို မတွေ့ရသလဲ၊ အဖြစ်အပျက်တွေကို မတွေ့ရသလဲ”

ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်လှန်မေးခွန်းထုတ်မိသည်။

“အချိန်ဆိုတာကို အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားတယ်ဆိုရင် ငါ့မှာ အချိန်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ရအောင် ထူးခြားတဲ့အဖြစ်အပျက်ရယ်လို့ရှိရဲ့လား။ ဟုတ်တယ်၊ ငါ့မှာ အချိန်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ရအောင် ထူးခြားတဲ့အဖြစ်အပျက်ရယ်လို့မရှိဘူး။ ငါ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လူတစ်ယောက်မှမရှိဘူး။ ငါဟာ ကမ္ဘာလောကကြီးနဲ့ တစ်သီးတခြားကင်းလွတ်နေတယ်။ တစ်နေ့လုံးနေလို့မှ တာဝန်ကျ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်လောက်ကို နှစ်ခါလောက် မြင်ရတာပဲရှိတယ်။ နောင်လည်း ဒီပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဒီမျက်နှာနှစ်ခုကို ဒီအတိုင်း တွေ့နေရဦးမှာပဲ။ သန်ဘက်ခါမှာလည်း ဒီအတိုင်း တွေ့နေရဦးမှာပဲ။ သန်ဘက်ခါရဲ့နောက်တစ်နေ့၊ အဲဒီနောက်တစ်နေ့လည်း ဒီအတိုင်းပဲ ဖြစ်နေဦးမှာပဲ။ ဒီတော့ ငါဟာ ပစ္စုပ္ပန်မှာ နေထိုင်အသက်ရှင်နေတာမဟုတ်ဘူး။ အတိတ်မှာပဲ အသက်ရှင်နေတာ၊ ဒါကြောင့် ငါဟာအချိန်ရဲ့ဖိစီးမှုက တစ်စိတ်တစ်ဒေသလွတ်မြောက်နေတယ်လို့ ထင်နေခြင်းဖြစ်တယ်”

အပြင်ဘက်တွင်တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော့်အခန်းကျဉ်းကလေးတွင်လည်း တိတ်ဆိတ်ခြင်းသာ မင်းမူလျက်ရှိသည်။ အိမ်မြှောင်တစ်ကောင်၏ စုတ်ထိုးသံသည် တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးလိုက်သည်။

“အချိန်ဆိုတဲ့ အဆုံးမရှိတဲ့ ကာလကြီးကို နေ့-ည-ရက်-လ-နှစ်တွေနဲ့ပိုင်းခြားထားကြတယ်။ ငါတို့ဟာ ဒီအပိုင်းအခြားတွေထဲမှာ နေထိုင်

အသက်ရှင်နေကြတယ်။ ငါ့ဘဝဟာ နေ့နဲ့ညကိုတော့သိပါရဲ့၊ မှောင်လာလို့ ကျိုးကန်းတွေ အိပ်တန်းတက်သံကြားရင်၊ စာကလေးတွေ အိပ်တန်းတက် သံကြားရင် ညမှန်းသိပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်နေ့လဲ၊ ဘယ်ရက်လဲ၊ ဘယ်လဲ ဆိုတာ ငါမသိရဘူး။ ဒီတော့အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ ကြားရပေးထားခြင်းမရှိတဲ့ အချိန်ထဲမှာ နစ်မြောနေတဲ့ငါ့မှာ ပစ္စုပ္ပန်လည်းမရှိဘူး၊ အနာဂတ်လည်း မရှိဘူး၊ အတိတ်ပဲရှိတယ်။ ငါ့မှာတွေးတောစဉ်းစားစရာဆိုလို့ အတိတ်က အဖြစ်အပျက်တွေပဲ ရှိတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ငါဟာ အတိတ်မှာနေထိုင် ခဲ့သူ တစ်ဦးသာဖြစ်တယ်”

ကျွန်တော့်၌ အသစ်အသစ် ကြုံတွေ့ရသော အဖြစ်အပျက်တို့ မရှိတော့သဖြင့် ကျွန်တော့်ဦးနှောက်၌ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော အရောင် ရိုက်ခတ်ချက်တို့မရှိတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် အသစ်အသစ်ဖြစ်သော အာရုံ၊ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော အတွေးတို့လည်း မရှိတော့ချေ။ ထိုအခါ၌ ကျွန်တော်သည် အတိတ်ကအဖြစ်အပျက်များကို ပြန်၍ စဉ်းစားတွေးတော ခြင်းပြုရသည်။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က ပထမဆုံးမှတ်မိသော အဖြစ်အပျက်၊ ပထမဆုံး မှတ်မိသောသီချင်း၊ ပထမဆုံးမှတ်မိသောရှုခင်းကို ပြန်၍ စဉ်းစား မိသည်။

“ငါ ပထမဆုံးမှတ်မိတဲ့သီချင်းဟာ အမေပုခက်လွဲရင်း ဆိုသိပ်တဲ့ ‘ထောင်ရောင်နေ’လား၊ ‘သောင်းသောင်းည’လား၊ ‘ရွှေကျီးညို’လား၊ ဒါတွေလည်းမဟုတ်သေးပါဘူး၊ မကြည်အောင်ဆိုတဲ့ ‘ဦးကလိန်’လား မအေးမိဆိုသွားတဲ့ ‘ရွှေနှင်းဆီ’လား။”

ကျွန်တော်သည် တွေးတောစဉ်းစားစရာ အသစ်မရှိသောအခါ၌ (တွေးတောခြင်းမပြုလျှင် မနေနိုင်သောလူ၏ထုံးစံအတိုင်း) ငယ်ငယ်က အကြောင်းများကို ပြန်၍တွေးတောမိသည်။ သီချင်းအပိုင်းအစကို ငယ်ငယ်က ကြားဖူးခဲ့၍ ကြီးမှ သီချင်းအမည်နှင့် အဆိုတော်အမည်များကို သိခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော့်အာရုံသည် တခြားသို့ ခုန်ကူးသွားပြန်၏။

ငယ်ငယ်က ဖခင်ရုံးအားသောရက်များ၌ သားအဖနှစ်ယောက်

မိုးရွာထွက်ကြသည်ကို အမှတ်ရ၏။ ညနေရုံးဆင်းချိန်ရောက်လျှင် မြို့ပြင်
ပေတစ်ရာနံဘေး ယာရိုးတစ်လျှောက်၌ လမ်းလျှောက်ရင်း ဖခင်နှင့်အတူ
ဆူးပုတ်ရွက်ခူး သွားခဲ့ပုံများကို အမှတ်ရပြန်သည်။ တမာသီးလှိုင်လှိုင်ပေါ်
ချိန်၌ မြို့ပြင်ပေတစ်ရာဘေးထွက်ကာ တမာသီးတွေခူးပြီး တစ်ယောက်ကို
တစ်ယောက် ပစ်ကြခတ်ကြဖြင့် စစ်တိုက်တမ်း ကစားကြပုံကို အမှတ်ရ
လာပြန်သည်။

၃

ကျွန်တော်သည် ထိုသို့ စဉ်းစားတွေးတာလျက်ရှိစဉ် အသံ
တစ်သံကြောင့် လန့်သွားသည်။

“စာရေးဆရာ၊ ဗျို့ - စာရေးဆရာ”

တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ခေါ်သံကိုကြားသည်ဟု စိတ်ထဲတွင်
ထင်လိုက်မိသည်။ ကျွန်တော်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်
သည်။ မည်သူမျှမရှိ။ ဤအချိန် ဤကာလ၌ ကျွန်တော့်အား ထိုသို့ခေါ်မည့်
သူလည်းမရှိ။ ထိုသို့ ခေါ်စရာအကြောင်းလည်းမရှိ။

“ဗျို့ - စာရေးဆရာ၊ ကျုပ်ပါဗျ”

နောက်ထပ်ခေါ်သံကို ပီပီသသကြီးကြားလိုက်ရသည်။ ကျွန်တော်
နားကြားလွဲခြင်းမဟုတ်တန်ရာ။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့်အား ဤသို့ခေါ်မည့်
သူ တစ်ယောက်မျှမရှိ။ ခေါ်စရာအကြောင်းလည်းလုံးဝမရှိ။

“ဗျို့ - စာရေးဆရာ၊ အိပ်နေသလား”

ကျွန်တော်သည် ပက်လက်လှန်လှဲနေရာမှ ခေါင်းထောင်၍ကြည့်
လိုက်သည်။ အသံကြားတုန်းက ကျွန်တော့်နားများကို မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်မိ
သည်။ ယခု သဏ္ဌာန်ကို မြင်လိုက်ရသောအခါ၌လည်း မျက်လုံးများကို
မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်မိသည်။

ကျွန်တော်သည် မျက်လုံးများကိုပွတ်ကြည့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်မျက်စိမမှား။ ထိုသူသည် ကျွန်တော့်အခန်းတံခါးဝတွင် မားမားကြီးရပ်နေသည်။ ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံးကြက်သီးမွေးညင်းတွေထလာသည်။

“ကျုပ်ကို မမှတ်မိဘူးလား”

ထိုသူက ဆက်၍မေးလျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ပါးစပ်အဟောင်းသား၊ မျက်လုံးအပြူးသားဖြင့် ထိုသူကို အထိတ်တလန့်စိုက်ကြည့်နေမိသည်။

ထိုသူသည် ဂျပန်ခေတ် ဘီ-ဒီ-အေ စစ်ဝတ်စုံကြီးကို ဝတ်ထား၏။ ဘီ-ဒီ-အေ တပ်မတော်သားဦးထုပ်နှင့်ဝတ်စုံသည် ဟောင်းနွမ်းလျက်ရှိလေပြီ။ ခြေထောက်တစ်ဖက်တွင် ဖိနပ်ရှည်ကြီးကို စီးထား၏။ အခြားခြေထောက်တစ်ဖက်ကား ငုံးတိတိကြီးပြတ်လျက်ရှိ၏။ ခြေထောက်ပြတ်လျက်ရှိသည့်ဘက်မှ ဘောင်းဘီရှည်သည် အဝတ်စုတ်ဖတ်ကြီး တစ်ဖတ်သဖွယ် ပျော့ကျလျက်ရှိသည်။

“ခင်ဗျား...ခင်ဗျား ဘယ်သူလဲ၊ သွား... ကျုပ်မသိဘူး၊ ကျုပ်အော်လိုက်ရမလား”

ကျွန်တော်က အကြောက်ကြောက် အလန့်လန့်ဖြင့် ပြန်ပြောမိသည်။ သူ့ခြေထောက်တစ်ဖက်သည် ချိုင်းထောက်ကြီးကို အားပြုထောက်ထား၏။

ကျွန်တော်သည် ညအချိန်မတော်ကြီးတွင် ကျွန်တော့်အခန်းရှေ့သို့ ရောက်ရှိလာသော ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီ-ဒီ-အေ)ဝတ်စုံဖြင့်ထိုသူကို အလန့်တကြားကြည့်မိ၏။ ထို့နောက် ကျွန်တော့်အခန်းကျဉ်းကလေးထဲတွင် ခုခံစရာ လက်နက်တစ်စုံတရာ ရှာကြည့်၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့်အခန်းကျဉ်းကလေးထဲ၌ လက်နက်ဆို၍ အပ်မပြောနှင့်သွားကြားထိုးတံကလေးတစ်ချောင်းမျှပင်မရှိ။ ဖျာစကလေးတစ်စမျှပင်မရှိ။

ကျွန်တော်သည်ပင် မျက်စိမှားသလော။ ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်မျက်လုံးများကို မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ထိုသူသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းအစိတ်ကျော် သုံးဆယ်ခန့်ကရှိခဲ့သော ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီ-ဒီ-အေ)ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသည်။

ကျွန်တော်ရောက်ရှိနေသော အခန်းကျဉ်းကလေးသည် အရံအတား အထပ်ထပ် ပိတ်ဆို့ထားသောနေရာဖြစ်သည်။ အစောင့်အကြပ်များ ထူထပ်စွာချထားသော နေရာလည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်နေရာသို့ တာဝန်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှစ်ဦးမှအပ အခြားမည်သူမျှ လာရောက်လေ့မရှိ။ ၎င်းတို့မှာလည်း ယခုခေတ်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ကြရုံဖြစ်သည်။ ယခု ထိုလူကား ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြတ်၍ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းအစိတ်ကျော် သုံးဆယ်ခန့်က ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်သားများ ဝတ်ဆင်လေ့ရှိသော ဖျင်ကြမ်းစစ်ဝတ်စုံကြီးကို ဝတ်ထားသည်။

ကျွန်တော်ပင်လျှင် မျက်စိမှားသလော။ အရံအတားအမျိုးမျိုးကို ကျော်လွှား၍ ရောက်လာခြင်းလော။ သို့တည်းမဟုတ် တစ္ဆေသရဲလော။

ကျွန်တော်သည် ထိုလူကို သေချာစွာကြည့်မိသည်။ ကျွန်တော်မျက်စိမှား။ အရံအတားများကို ကျော်လွှားလာသည်ဆို၍လည်း လုံးဝမဖြစ်နိုင်။ တစ္ဆေသရဲလည်း မဟုတ်တန်ရာ။

“ဗျို... စာရေးဆရာ၊ ကျုပ်ပါဗျ”

ထိုလူက အောင်မြင်ခန့်ညားသောအသံဖြင့် ထပ်၍ပြောပြန်သည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုလူ၏မျက်နှာကို စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုလူ၏မျက်နှာသည် ကျွန်တော့်ကို အန္တရာယ်ပေးမည့် အမူအရာမျိုးမဟုတ်။ သို့ရာတွင် ထိုလူ၏မျက်နှာသည် ပြုံးရယ်ခြင်းလည်းမရှိ၊တင်းမာခြင်းလည်းမရှိ။ တည်ကြည်ခန့်ညားသော အမူအရာကို ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ထိုလူ၏မျက်လုံးများသည် နက်မှောင်သော မျက်ခုံးမွေးများအောက်တွင် တဖျတ်ဖျတ်တောက်လျက်ရှိသည်။ ၎င်း၏ပါးပြင်တွင်လည်း မုတ်ဆိတ်မွေးများ၊ ပါးသိုင်းမွေးများ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ထိုလူကို တစ်နေရာတွင် မြင်ဖူးသည်ဟု ထင်လိုက်မိသည်။ သို့ရာတွင် မြင်ဖူးသည့်နေရာဟူ၍လည်း ခွဲခြားမရ။ မည်သူမည်ဝါမှန်းလည်းမသိ။

“စာရေးဆရာ... ကျုပ်ကို မမှတ်မိဘူးထင်တယ်”

ထိုလူက ပထမဆုံးအကြိမ် ပြုံး၍ပြောလိုက်သည်။ ပြုံးလိုက်သောအခါ၌ ထိုလူ၏ ယောက်ျားပီသ၍ခန့်ညားသောအမူအရာသည် ပို၍ထင်

ရှားလာ၏။ မေးရိုးကားကြီးများသည် ထိုလူ၏ တည်ကြည်မှု၊ ရဲရင့်မှု၊ ပြတ်သားမှုကို ဖော်ပြလျက်ရှိကြသည်။

“ကျွန်တော်... ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းမမှတ်မိဘူး”

“ကျုပ်... ရန်နောင်လေ၊ မျိုးမြင့်ရန်နောင်”

ထိုလူက ဒုတိယအကြိမ်ပြီး၍ ပြောလိုက်သည်။

“ခင်ဗျာ”

ကျွန်တော်က အာမေဍိတ်သံကို ပြုလိုက်မိသည်။ ထိုနာမည်ကို ကျွန်တော် ကြားဖူးသည်ဟူ၍ထင်မိ၏။ သို့ရာတွင် အချိန်ကာလ နေရာ ဒေသတို့ကို မမှတ်မိတော့။

“ခင်ဗျား စာရေးဆရာမင်းဆွေဆိုတာကြားဖူးတယ်မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ကဲ့ ကြားဖူးပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ခင်တုန်းက နာမည်ကြီးခဲ့ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှာ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ စာရေးဆရာကြီး မင်းဆွေကို ပြောတာလား”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ အဲဒီမင်းဆွေပါပဲ။ သူ့ ဝတ္ထုတွေကိုကော ခင်ဗျား ဖတ်ဖူးမှာပေါ့... ကျုပ် ခဏထိုင်မယ်ဗျာ”

ထိုလူသည် ရှည်လျားစွာ စကားပြောတော့မည့်ဟန်ဖြင့် အုတ်လှေကားထစ်ပေါ်တွင် ထိုင်လိုက်ပြီးနောက် ချိုင်းထောက်ကြီးကို နံရံတွင် ထောင်ထားလိုက်သည်။

“ဟုတ်ကဲ့... တော်တော်များများ ဖတ်ခဲ့ဖူးပါတယ် ‘ဖြေလဲမပြေ’ ဆိုတဲ့ဝတ္ထု၊ ‘သူဘုငါဘောက်’ဆိုတဲ့ဝတ္ထု၊ စောခင်ထားဆိုတဲ့ ရှမ်းအမျိုးသမီးလေးကို မဏ္ဍိုင်ပြုဖွဲ့ထားတဲ့ ‘စနေမ’ဆိုတဲ့ဝတ္ထု၊ ရဲမြင့်နဲ့ခင်ဆုံဆိုတဲ့ အမျိုးသားနဲ့အမျိုးသမီး အကြောင်းကိုရေးထားတဲ့ ‘မ-နိုင်း’ဆိုတဲ့ဝတ္ထု၊ ‘လင်’ဆိုတဲ့ဝတ္ထု၊ ဂီတသာလျှင် လူမျိုးသာတယ်၊ ဂီတချာလျှင် လူမျိုးချာတယ်ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို စွဲကျန်ရစ်စေခဲ့တဲ့ ‘သွေး’ဝတ္ထု၊ ပြီးတော့ မင်းကြီးရန်နောင်ရဲ့ယိမ်းနဲ့ပါးဓားကို ဆက်ခံထိန်းသိမ်းခဲ့တဲ့”

“ဗျိုး ... စာရေးဆရာ၊ တိတ်”

ကျွန်တော်က စကားပြောဖက်တွေ့သဖြင့် တစ်သီတစ်တန်းကြီး လျှောက်ပြောလျက်ရှိစဉ် ထိုလူက အမိန့်ပေးသံဖြင့်ပြောလိုက်သည်။ ပြီးမှ

၎င်းကဆက်၍

“စိတ်မရှိနဲ့ဗျာ စာရေးဆရာ၊ ခင်ဗျား စကားပြောချင်နေသလို ကျုပ်လည်း စကားပြောချင်နေလို့ မစောင့်နိုင်တာနဲ့အော်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီ မင်းကြီးရန်နောင်ရဲ့ယိမ်းနွဲ့ပါးကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းခဲ့တဲ့ မျိုးမြင့်ရန်နောင် ဆိုတာကျုပ်ပဲ။ ခင်ဗျားဟာ စာရေးဆရာလုပ်ပြီး ပါးမလိုလိုနဲ့ တော်တော် ထူတယ်။ မျိုးမြင့်ရန်နောင်ဆိုတဲ့ အသံကိုကြားလိုက်ရတာည်းက ခင်ဗျား မှတ်မိဖို့ကောင်းတယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ၎င်း၏စရိုက်အတိုင်း ဘွင်းဘွင်းကြီးပြောချ လိုက်သည်။ ကျွန်တော်အား အော်ငေါက်ခြင်းပြုသော်လည်း တစ်ဖက်သား အပေါ်တွင် အနိုင်ကျင့်လိုသောသဘောမျိုး၊ အထက်စီးနင်းသဘောမျိုးဖြင့် အော်ငေါက်ခြင်း ဟုတ်ဟန်မတူ။ ၎င်းအတွက် စကားပြောခွင့်မပေးသဖြင့် စိတ်သဘောရိုးဖြင့် ဟန့်တားလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ဟန်တူသည်။

စင်စစ် ကျွန်တော်ကလည်း မှတ်မိဖို့ကောင်းသည်။ ကျွန်တော် သည် စာရေးဆရာကြီးမင်းဆွ၏ ‘မား’ ဝတ္ထုကြီးကို ကျွန်တော် ဝတ္ထုဖတ်ကောင်းတုန်းအရွယ် ၁၉၄၃-ခုနှစ်က ဖတ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်ပြီး၍ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်များ ပြန်လည်ရိုက်ကူးပြသောအခါ၌လည်း ထို ဝတ္ထုကြီးကို ရုပ်ရှင်အဖြစ် ကြည့်ခဲ့ဖူးသည်။ ငယ်ရွယ်သူတို့ဘဝ ထိုဝတ္ထု ကြီးထဲမှ မျိုးမြင့်ရန်နောင်ကို ကျွန်တော်သဘောကျခဲ့သည်။ မျိုးမြင့်ရန် နောင်၏ အပြုအမူများ၊ စကားများကို မြင်ယောင်၊ ကြားယောင်ဖြစ်ခဲ့ဖူး သည်။ သို့ပါလျက် ကျွန်တော်က ကောင်းစွာမမှတ်မိဘဲ ဖြစ်နေခြင်းမှာ မျိုးမြင့်ရန်နောင်ဘက်ကကြည့်လျှင် စိတ်တိုမည်ဆိုက စိတ်တိုထိုက် သည်ဟု ကျွန်တော်ယူဆသည်။

“ခင်ဗျား စကားပြောချင်နေတယ်ဆိုတာ ကျုပ်သိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ် စကားမပြောရတာကြာပြီဗျ။ ၁၉၄၃-ခုနှစ်လောက်ကစပြီး ကျုပ်စကား မပြောခဲ့ရတာ ခုအထိပဲ။ ဒီတော့ ကျုပ် ဘယ်လောက် စကားပြောချင်နေလဲ ဆိုတာ ခင်ဗျားပဲကိုယ်ချင်းစာကြည့်ပေါ့ဗျာ”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ဆေးအိုးတစ်ဆုံကိုထည့်ကာ ဆေးတံကို မီးညှို့နေသည်။

“ခုလောက်ဆိုရင် ကျုပ်ကို လူတွေက မေ့ကြရောပေါ့။ ဘယ်မှတ်မိနိုင်တော့မလဲ။ ကျုပ်ကို ဖန်တီးမွေးထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာမင်းဆွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ ၁၉၄၃-ခုနှစ်လောက်တုန်းက ဝတ္ထုဖတ်ခဲ့ကြတဲ့ ခင်ဗျားနဲ့ ရွယ်တူပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ခုလောက်ဆို ဝတ္ထုမဖတ်ကြတော့ဘူး။ သားမယား ကိစ္စ၊ ရာထူးကိစ္စ၊ စားဝတ်နေရေးကိစ္စတွေနဲ့ နပန်းလုံးနေကြရတော့ ကျုပ်ကို သတိရကြတော့မှာမဟုတ်ဘူး။ အေးလေ ဘယ်သိနိုင်ပါတော့မလဲ။ အနှစ်သုံးဆယ်နီးပါးရှိသွားပြီပဲ။ အဲဒီတုန်းက သူတို့တောင် မမွေးကြသေးဘူး။ ခင်ဗျားတစ်ယောက်ကတော့ ကျုပ်ကိုမှတ်မိကောင်းရဲ့ဆိုပြီး ခင်ဗျားဆီလာခဲ့တာပဲ။ ဒါတောင်မှ ခင်ဗျားက ရုတ်တရက် မမှတ်မိချင်ဘူး။”

“ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ် ဦးမျိုးမြင့်ရန်နောင်”

ကျွန်တော်က အားတုံ့အားနာဖြင့် ပြောလိုက်၏။ မျိုးမြင့်ရန်နောင်က ဆေးတံကို လက်တစ်ဖက်ကိုင်ထား၍ အခြားလက်တစ်ဖက်ဖြင့် လက်ကာပြလိုက်သည်။

“အို... အို ကျုပ်ကို ဦးတွေဘာတွေ လုပ်မနေပါနဲ့၊ မျိုးမြင့်ရန်နောင် လို့ပဲခေါ်ပါ။ ရပါတယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ ဇာတ်လမ်းအဖြစ်အပျက်တွေအားလုံးကို ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ပေမယ့် ခင်ဗျားကို ကျွန်တော်မှတ်မိနေပါတယ်။ ခင်ဗျားငယ်ငယ်က ဘုရားရှိခိုးတော့ **“ရန်သူကိုလက်စားချေလော့၊ အိမ်သည်ကို ဧည့်သည်မစော်ကားရ အာမဘန္တေ”**လို့ ခင်ဗျားရွတ်တာတွေကို ကျွန်တော် ခုထက်ထိ မှတ်မိနေပါသေးတယ်”

ကျွန်တော်က စကားပြောဖော်ရလာပြီဖြစ်သဖြင့် အာဝဇ္ဇန်းရွှင်စပြုလာသည်။

“ဘာဖြစ်လို့ မှတ်မိနေတာလဲ” မျိုးမြင့်ရန်နောင်က ၎င်း၏ ထုံးစံအတိုင်း တစ်ဖက်လူ၏အလိုက်ကိုမသိဘဲ ဇွတ်မေးနေသည်။

“ခင်ဗျား ဘုရားရှိခိုးကို ကျွန်တော် သိပ်သဘောကျသွားတယ်။ ဘုရားရှေ့ မှာထိုင်ပြီး **‘ဩကာသ...ဩကာသ’** လို့မရွတ်ဘဲ ‘ရန်သူကို လက်စားချေမယ်၊ အိမ်သည်ကို ဧည့်သည်မစော်ကားရ...အာမဘန္တေ’လို့

ကျွန်တော်ထိုင်ရှိခိုးတော့ ‘ကောင်လေး၊ ဘုရားရှိခိုးပါလို့ပြောတာ ဘာတွေ ရွတ်နေတာလဲ’ဆိုပြီး ကျွန်တော့်အဖေက ကြိမ်နဲ့ထရိုက်တယ်လေ။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကို ကျွန်တော်အမှတ်ရနေတော့ ခင်ဗျားဘုရားရှိခိုးကိုလည်း ကျွန်တော်မမှတ်မိဘဲ ဘယ်နေ့နိုင်ပါတော့မလဲ။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က ၁၃နှစ်၊ ၁၄နှစ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်က သဘောကျသွားကာ အသံထွက်အောင် ရယ်လိုက်သည်။ ပြီးမှ ဣန္ဒြေဆည်လိုက်လျက် မျက်နှာထားတည်တည် ကြီးဖြင့်

“နို့... နေစမ်းပါဦး၊ ခင်ဗျားကကော ဘုရားရှိခိုးကို ဘာဖြစ်လို့ သဘောကျသွားရတာလဲ”

“ဒီလိုလေ... ကျွန်တော်တို့က လူငယ်ဆိုတော့ အဲဒီတုန်းက အင်္ဂလိပ်ကို သိပ်မုန်းနေတယ်၊ အင်္ဂလိပ်ဟာ ကျွန်တော်တို့အိမ်လာနေတဲ့ ဧည့်သည်၊ ဒီဧည့်သည်ဟာ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဦးခန်းမှာတက်ထိုင်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို စော်ကားနေတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် မခံချင်ဖြစ်နေတယ်။ ဒီဧည့်သည်ကို ကျွန်တော်ဆော်ချင်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် ဘယ်လို ဆော်ရမှန်းမသိဘူး။ အဲဒီမှာ ခင်ဗျားက ကျွန်တော့်ကို ဘုရားရှိခိုး သင်ပေး လိုက်တယ်။ ဒါတင်မကဘူး ရန်ကုန်ကို ဂျပန်လေယာဉ်ပျံက ဗုံးကြဲတဲ့နေ့ ကျတော့ ခင်ဗျားအိမ်ပြန်လာပြီး ဂျော်နီဝါကား အရက်ကြော်ငြာက အင်္ဂလိပ် ရုပ်ကြီးနှစ်ရပ်ကို ခင်ဗျားရဲ့‘ယိမ်းနွဲ့ပါး’ဓားကြီးနဲ့ခုတ်ချလိုက်တယ်။ ဒီမှာ ကျွန်တော် ပိုသဘောကျသွားတယ်။ ကျွန်တော်လုပ်ချင်တာတွေကို ခင်ဗျားက လုပ်ပြသွားတော့ ကျွန်တော် ခင်ဗျားကို မမေ့နိုင်အောင် စွဲကျန် ရစ်ခဲ့တာပေါ့”

“ဩ... ခင်ဗျား ဂျော်နီဝါကားအရုပ်ကို ဓားနဲ့ခုတ်တဲ့ကိစ္စလည်း မှတ်မိသေးသကဲ့”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ဆေးတံကိုဖွာကာ ခေါင်းကိုညိတ်နေသည်။ ၎င်း၏မျက်လုံးများသည် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်နေသကဲ့သို့ အဝေးသို့ ငေးစိုက်လျက်ရှိကြ၏။

“ဒါတင်ဘယ်ကမလဲ... မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ခင်ဗျား‘ယိမ်းနွဲ့ပါး’ဓား

ကြီးကို ခင်ဗျားအမျိုးသမီးက ခင်ဗျားမရှိတုန်း တိတ်တိတ်ပုန်း ဓားအိမ်ကို ချွတ်ကြည့်တော့ ခင်ဗျားနဲ့မိသွားတယ်မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ခင်ဗျားက ‘ကျုပ်ဓားဟာ ချွတ်မိရင်မရဘူး၊ သွေးသောက်ရမှ’ လို့ပြောပြီးသူ့အင်မတန် ချစ်တဲ့ကြောင်ကလေး‘ရွှေဝါ’ရဲ့ဇက်ကို ပိုင်းချလိုက်တာကိုလည်း ကျွန်တော် မှတ်မိတာပဲ။ ‘ဓား’ဝတ္ထုကြီးထဲမှာ ခင်ဗျားရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတော်တော်များများကို ကျွန်တော်မမေ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဇာတ်လမ်းနဲ့အဲဒီထဲက အမျိုးသမီးကိုတော့ သိပ်မမှတ်မိချင်ဘူး”

“ဪ... မြင်မြင်ကို ကောင်းကောင်းမမှတ်မိဘူးလား။ အေးလေ... ဇာတ်လမ်းကိုမမှတ်မိရင်လည်း ကျုပ်ခပ်တိုတိုပဲပြောပြပုံမယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ဆေးတံမှ ပြာများကို ခေါက်လျက်ရှိ၏။

“ကျုပ်အဖေက ဦးဖြိုးတင့်ဗျာ၊ ဆရာစံသူပုန်တုန်းက တိုက်ပွဲမှာ ကျခဲ့တယ်၊ ကျုပ်အဖေက အင်းဝခေတ် မင်းကြီးရန်နောင်ရဲ့ အဆက် အနွယ်ထဲကဖြစ်တယ်၊ ကျုပ်အဖေက ကျုပ်ကို မင်းကြီးရန်နောင်ကိုင်ခဲ့တဲ့ ‘ယိမ်းနွဲ့ပါး’ဓားကို အမွေပေးခဲ့တယ်။ ‘ယိမ်းနွဲ့ပါး’အကြောင်းကိုတော့ ခင်ဗျား သိမှာပေါ့နော်... စာရေးဆရာ”

“ဟုတ်ကဲ့ ... နွားဇက်ကိုပိုင်းလိုက်ရင် အကွင်းလိုက်ပြတ်ကျ တယ်ဆိုတဲ့ ဓားအကြောင်းကို ကျွန်တော်ဖတ်ဖူးကြားဖူးပါတယ်”

“ဒီဓားကိုကိုင်ပြီး ရန်ကုန်ရောက်လာတယ်၊ ရန်ကုန်ရောက်လာ တော့ ကျုပ်အဖေရဲ့ငယ်သူငယ်ချင်း ဦးဖိုးထယ်အိမ်မှာတည်းတယ်၊ ဦးဖိုး ထယ်ရဲ့သမီးက မြင်မြင်လေ၊ မြင်မြင်ကိုမြင်တော့ ငယ်ငယ်တုန်းက မြင်မြင် က ကျုပ်ကို ပါးရိုက်ဖူးတာကို အမှတ်ရလာတယ်၊ ဒီတင် ကျုပ် လက်စား ချေချင်စိတ်တွေ တဖွားဖွားပေါ်လာတာနဲ့ ရောက်ရောက်ချင်း မြင်မြင်ကို ပါးတစ်ချက်ဆွဲရိုက်ပစ်လိုက်တယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်က အားရကျေနပ်စွာပြုံးလိုက်သည်။

“မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို ယောက်ျားရင့်မကြီးတစ်ယောက်က တွေ့တွေ့ချင်း ဘာမပြောညာမပြောနဲ့ပါးရိုက်တာကို တချို့က နှာခေါင်းရှုံ့ကြ တယ်။ ကျုပ်ကတော့ လုပ်သင့်တယ်လို့ထင်တာပဲ၊ ခုလည်းမှန်တယ်လို့ ထင်တုန်းပဲ၊ ကျုပ်ကို စော်ကားတဲ့လူဆိုရင် ကျုပ်က လက်စားပြန်ချေရမှ

အိပ်ပျော်တယ်၊ ဪ... ဇာတ်လမ်းကိုဆက်ရဦးမယ်၊ ကျုပ် မြင်မြင်တို့ အိမ်ရောက်တော့ မြဒင်ဆိုတဲ့နောက်ပိုင်းကို တွေ့တယ်၊ ဒီကောင်ဟာ တကယ့်တစ်ပါးကျွန်မျှ၊ အင်္ဂလိပ်လူ၊ လုပ်တော့လည်း စုံထောက်ဘက်မှာ လုပ်တယ်၊ မြင်မြင်ကို ကျုပ်နဲ့မြဒင် ပြိုင်ပိုးကြတယ်”

“မြင်မြင်ဟာ ခင်ဗျားနဲ့ လူကြီးချင်း စေ့စပ်ထားတာမဟုတ်ဘူး လား”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်က သူများပေးစားလို့ရတဲ့ မိန်းမမျိုး ကိုမယူချင်ဘူး၊ သူချစ်ကိုယ်ချစ်ကိုမှ ယူချင်တာ၊ ဒါနဲ့ ဂျပန် စင်္ကာပူဝင်တော့ မြဒင်ဟာ ကျုပ်ကို အင်္ဂလိပ်ဆန့်ကျင်ရေးသမားမှန်း သိသွားပြီး တစ်ဖက် လှည့်နဲ့ အချုပ်ထဲဆွဲထည့်ထားလိုက်တယ်၊ အင်္ဂလိပ်တပ် ရန်ကုန်ကဆုတ် တော့ မြဒင်ဆိုတဲ့ကောင် ပါသွားပြီး လမ်းကျတော့ ထွက်ပြေးလာတယ်၊ ကျုပ်လည်း ထောင်ဖောက်ပြီး ထွက်ပြေးလာတယ်၊ ဒီလိုနဲ့ တပ်ပြေးမြဒင်နဲ့ ထောင်ပြေး မျိုးမြင့်ရန်နောင်ဟာ မြင်မြင်တို့အိမ်မှာ လာဆုံကြပြန်တယ်၊ ဒီမှာ ကျုပ်နဲ့မြဒင် ဓားချင်းယှဉ်ခုတ်တယ်၊ မြဒင်ရှုံးတယ်၊ ကျုပ် ‘ယိမ်းနွဲ့ပါး’ ကလည်း ဓားအိမ်ကချွတ်ပြီးသားဖြစ်နေပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ကျုပ် မြဒင်ကို ခုတ် မသတ်ခဲ့ဘူး”

“အဲဒါ ခင်ဗျားမှားတယ်လို့ထင်တယ် မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ မြဒင်ဟာ သစ္စာဖောက်၊ အင်္ဂလိပ်သူလျှို့၊ ခင်ဗျား သူ့ကို ရှင်းပစ်ခဲ့ရမှာပေါ့”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ပွင့်လင်းသူပီပီ၊ ကျွန်တော်ကလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောချလိုက်သည်။

“ဟုတ်တယ်... စာရေးဆရာ၊ အမှန်ကတော့ တစ်ခါတည်း ရှင်းပစ်ခဲ့သင့်တာပဲ၊ ကျုပ်လည်း ဒါကိုပဲပြောချင်နေတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းကတော့ မြဒင်ဟာ ဗမာ ဖြစ်နေလို့ဆိုပြီး”

“သစ္စာဖောက်ဟာ သစ္စာဖောက်ပါပဲ၊ သစ္စာဖောက်ချင်းအတူတူ ဗမာသစ္စာဖောက်ကို မသတ်လိုက်တာဟာ မတရားဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင် တယ်၊ လွဲမှားတဲ့အမျိုးသားစိတ်လို့ ကျွန်တော်ဆိုချင်တယ်”

“ခင်ဗျားပြောရင်လည်း ခံရမှာပဲလေ၊ ဒါဟာ ကျုပ်... မပြတ် သားတာပဲ”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် သက်ပြင်းရှည်ကြီးကို ချလိုက်သည်။

“ဒီလိုနဲ့ ကျုပ်ဓားကလည်း ချွတ်ပြီးပြီ၊ မြဒင်ကိုလည်း မသတ်ရက်တော့ ကျုပ် မြို့ပြင်ထွက်ပြီး ရန်သူအင်္ဂလိပ်တွေကို ခုတ်သတ်ပြန်လာတယ်၊ ကျုပ်နဲ့မြင်မြင်လည်း ဦးဖိုးထယ် ဆန္ဒအရ လက်ထပ်လိုက်ကြရတယ်”

“မျိုးမြင့်ရန်နောင်ရဲ့ အင်္ဂလိပ်ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းကိုတော့ ကျွန်တော်သဘောကျပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းမှာ အားနည်းချက်ကြီးတစ်ရပ်ရှိတယ်လို့တော့ ကျွန်တော်ထင်တယ်ခင်ဗျ”

“ပြောဗျာ... စာရေးဆရာ၊ ကျုပ်က ဒီလိုဝေဖန်ချက်မျိုး ကြားချင်တာ”

“မျိုးမြင့်ရန်နောင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းအချိန်မှာ ဗမာနိုင်ငံမှာ ကြီးမားတဲ့နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်နေတယ်၊ ဒီအရေးတော်ပုံကြီးကို တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် တိုးတက်တဲ့သခင်တွေက ဦးဆောင်နေတယ်၊ အဲဒီတုန်းက နိုးကြားတဲ့ ဗမာလူငယ်တွေဟာ ဒီအရေးတော်ပုံကြီးထဲမှာ တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်းနဲ့ ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်၊ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားရဲ့နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းတွေဟာ အဲဒီဗမာလူငယ်ထုနဲ့ ကင်းကွာနေတယ်၊ သမိုင်းနဲ့ကင်းကွာနေတယ်၊ တစ်ကိုယ်တော်လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်နေတယ်၊ သူရဲကောင်းဆန်နေတယ်၊ အမျိုးသားအံ့ကြွမှုကြီးနဲ့နည်းနည်းပါးပါး အဆက်အစပ်ရှိကောင်းရှိမယ်ဖြစ်သော်လည်း မှေးမှိန်နေတယ်၊ အဲဒါဟာ ခင်ဗျား နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ရပ်ရဲ့အားနည်းချက် ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ခေါင်းတဆတ်ဆတ်ညိတ်လျက်ရှိသည်။
ဘာမျှပြောဆိုခြင်းမပြု။

“ဇာတ်လမ်းကိုဆက်ရင် ကျုပ်လည်း ဘီ-အိုင်-အေ ထဲပါသွား
တယ်၊ အင်္ဂလိပ်ထွက်ပြေးသည်အထိ ကျုပ် ပြန်လာတော့ မြင်မြင်ဟာ
မြဒင်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျနေပြီ၊ ကျုပ်လည်း ခြေတစ်ဖက်ပြတ် မျက်စိတစ်
ဖက်ပျက်ပြီး မန္တလေးဆေးရုံမှာ တော်တော်ကြာကြာ တက်ကုနေတယ်၊
ပြန်လာတော့ ကျုပ်သားနဲ့မြင်မြင်ဟာ မြဒင်ရဲ့ အရိပ်အောက်မှာရောက်နေပြီ၊
ဒီတွင် ကျုပ်လည်း ချစ်သူနဲ့သားကိုစွန့်ပြီး တိုင်းပြည်အတွက်အလုပ်လုပ်ဖို့၊
အင်္ဂလိပ်ကိုချေမှုန်းဖို့ ခရီးဆက် ထွက်လာခဲ့တယ်၊ ဇာတ်လမ်းကတော့
အဲဒါပါပဲ၊ ဆရာမင်းဆွေဟာ ကျုပ်ကို ဒီအတိုင်းထားပစ်ခဲ့တယ်၊အဲဒါ ကျုပ်
မကျေနပ်ဘူး၊ သူ့ကို ပြောဖို့လည်း သူမရှိတော့ဘူး၊ ဒီတော့ ကျုပ်ကို
အမှတ်တရဖြစ်နေတဲ့လူတွေထဲမှာခင်ဗျားတော့ပါကောင်းရဲ့ဆိုပြီး ခင်ဗျားကို
လာပြောတာပဲ”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ဆေးတစ်ဆုံကို မီးညှိ၍ ဖွာနေပြန်သည်။

“မြင်မြင်ဟာ အညှာလွယ်လွန်းတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်
မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ထုတ်လိုက်ရတဲ့အချိန်ကာလဟာ
ဘယ်လောက်မှ မကြာလိုက်ပါဘူး၊ တစ်နှစ်ကျော် နှစ်နှစ်လောက်ပဲရှိပါ
တယ်၊ ဒီအတွင်းမှာ မြင်မြင်ဟာ စစ်ထွက်သွားတဲ့ ကိုယ့်ယောက်ျားရဲ့မျက်နှာ
ကိုမှမထောက်ဘဲ မြဒင်ကို ယူလိုက်တာဟာ မြန်လွန်းတယ်လို့ ကျွန်တော်
ထင်တယ်”

ကျွန်တော်က မြင်မြင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထင်မြင်ချက်ပေးလိုက်သော
အခါတွင် မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားပုံရသည်။

“ဒါတော့ဗျာ... ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမှာ အားကိုးရာမဲ့ ဖြစ်နေတယ်
မဟုတ်လား၊ ကျွန်တော် ခွင့်လွှတ်နိုင်ပါတယ်၊ သူ့အဖေကလည်း ဆုံးပြီ
မဟုတ်လား”

“ကျွန်တော်ကတော့ ဒီလိုမမြင်ဘူးခင်ဗျ၊ မြင်မြင်ဟာ ကိုယ့်မင်း

ကိုယ့်ချင်းလမ်းမှာ ဝင်းကြီးခြံကြီးနဲ့ အခြေမပျက်နေနိုင်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်၊ စီးပွားရေးအရ ဖူဖူလုံလုံရှိတယ်၊ ဒီအချိန်မှာ မားမားမတ်မတ် ရပ်မယ့်သူမရှိသည့်တိုင်စီးပွားရေးအရတော့ မကြောင့်မကြာနေရသေးတယ်၊ သူ့လောက် တောင့်တောင့်တင်းတင်းမရှိတဲ့ မိန်းမတွေတောင် တိုင်းပြည် အတွက် အလုပ်လုပ်တဲ့ယောက်ျားမရှိချိန်မှာ သစ္စာရှိရှိနဲ့ ၁၀၀ကို ရုန်းကန် တိုက်ခိုက်ရဲကြသေးရင် မြင်မြင်ကော ဘာလို့ ရုန်းကန်တိုက်ခိုက်ရဲတဲ့သတ္တိ မရှိရမှာလဲ။ တစ်ခုတော့ရှိတယ်ပေါ့လေ။ ဒီလိုအခက်အခဲမျိုးကို ရုန်းကန် တိုက်ခိုက်ရဲတဲ့သတ္တိမရှိဘူးဆိုရင်တော့ မြဒင်နဲ့ရတဲ့ကိစ္စကို လက်မခံနိုင်ဘူး ထားဦး၊ အထက်တန်းစားမိန်းမတွေဟာ ဒီလိုပဲဖြစ်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်မျိုးကိုတော့ ဆွဲပေးဖို့သင့်တယ်လို့ ထင်တယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ကျွန်တော့်စကားကို မည်သို့မျှ ပြန်လည် ပြောဆိုခြင်းမပြုချေ။ ၎င်းစိတ်ထဲတွင် ချစ်သူ မြင်မြင်အပေါ်တွင် အမျှင် မပြတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေဟန်တူ၏။

“ဒါတွေ ထားပါတော့ဗျာ... ဒီနေ့ည ကျုပ် ခင်ဗျားဆီလာတဲ့ ကိစ္စက ခင်ဗျားကို တိုက်တွန်းချင်တာတစ်ခု ရှိလို့ဗျ”

“ဟုတ်ကဲ့...ပြောပါ၊ မျိုးမြင့်ရန်နောင်”

“စာရေးဆရာတစ်ယောက်က ဖန်တီးလိုက်တဲ့ ဇာတ်ကောင် တစ်ကောင်ဟာ တစ်ခါတလေမှာ စာရေးဆရာရဲ့အလိုကိုမလိုက်ဘဲ သူက စာရေးဆရာကို ဆွဲခေါ်သွားတယ်ဆိုတာကို ခင်ဗျားလက်ခံသလား။”

“ကျွန်တော် သိပ်လက်ခံတာပေါ့...မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ခု ကျွန်တော့် မှာ ဒီ ဒုက္ခတွေ့နေတယ်၊ ကျွန်တော်ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကောင်တချို့ဟာ ခု... စာအုပ်ထဲက ထလာပြီး ကျွန်တော့်ကို တစ္ဆေခြောက်သလို ခြောက်လှန့်နေကြတယ်၊ သူတို့ဇာတ်လမ်းကိုဆက်ပြီး အရေးခိုင်းနေကြ တယ်”

ကျွန်တော်က စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောလိုက်သည်။

“ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်ပြောချင်တာလည်းဒါပဲ၊ ကျုပ်ဟာ ‘မား’ဆိုတဲ့ဝတ္ထုထဲမှာ အနှစ်သုံးဆယ်နီးပါးလောက် အချုပ်အနှောင်ခံနေ ရတယ်၊ ကျုပ် ဆက်ပြီး လှုပ်ရှားချင်သေးတယ်။ မသေချင်သေးဘူး။

ကျုပ်ကို ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ဆရာမင်းဆွေလည်း ခုမရှိတော့ဘူး၊ ဆရာမင်းဆွေ သာရှိရင် ကျုပ် သူ့ကို တစ္ဆေခြောက်သလို ခဏခဏ ခြောက်နေဦးမှာပဲ၊ နားပူနာဆာ လုပ်နေဦးမှာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဆရာမင်းဆွေဟာ လူ့ပြည်မှာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒီတော့ ခင်ဗျားကိုပဲ အပူကပ်ရမှာပဲ”

ကျွန်တော်က မျိုးမြင့်ရန်နောင်ဆီမှ မီးခြစ်တောင်းကာ ဆေးပေါ့ လိပ်တိုကိုမီးညှိ၍ ဖွာနေမိသည်။

“ဓား’ဝတ္ထုကြီးမှာ ဆရာမင်းဆွေဟာ ကျုပ်ကို ရှေ့တိုက်ပွဲတွေ အတွက် ခရီးထွက်သွားတယ်လို့ဆိုပြီး အဆုံးသတ်ထားတယ်၊ ဒီအဆုံး သတ်ကို ကျုပ် ပြန်ဆက်ချင်တယ်၊ ကျုပ် ဒီအတိုင်းရပ်မနေနိုင်ဘူး၊ ဆက်လှုပ်ရှားချင်တယ်”

“ခင်ဗျာ”

“ဒီလိုလေ... ကျုပ်တို့ လူငယ်တွေဟာ အင်္ဂလိပ်ကို မုန်းခဲ့ကြ တယ်၊ လူမျိုးကိုမုန်းတာမဟုတ်ပါဘူး၊ နယ်ချဲ့သမားကို မုန်းခဲ့ကြတာပါ၊ ဒီလိုမုန်းလို့ ဂျပန်ကို အားကိုးတကြီးနဲ့ခေါ်ခဲ့ကြတယ်၊ နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ပင့်လာခဲ့တဲ့ ကိုရွှေဂျပန်ဟာလည်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ် တော်မှိုင်းပြောသလို ဘုရားမဟုတ်ဘဲ ဘီလူးတွေဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို ဆက်ပြီးဆင်နွှဲခဲ့ရတယ်၊ ဒါ ခင်ဗျားလည်း သိပြီးသားပဲ”

“ဟုတ်ကဲ့ တစ်မျိုးသားလုံးညီညွတ်ပြီး ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့ တော်လှန်ရေး ကြီးလေ”

“ဟုတ်တယ်၊ အဲဒီတော်လှန်ရေးကြီးထဲကို ကျုပ် ဆက်ပါရဦး မယ်၊ ဂျပန်ဖက်ဆစ်ကို ကျုပ် လက်စားချေရဦးမယ်၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဟာ အိမ်သည်ကိုစော်ကားတဲ့ ဧည့်သည်ဖြစ်တယ်၊ သူ့ကို ကျုပ်... လက်စား ချေရဦးမယ်၊ ငယ်ငယ်တုန်းက ကျုပ် ဘုရားရှိခိုးထဲမှာပါတဲ့အတိုင်း လှုပ်ရှားရဦးမယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် စိတ်အားထက်သန်လာ၏၊ မျက်လုံးများ သည် ပို၍တောက်ပြောင်လာကြသည်။ အံ့ကြိတ်ထားသဖြင့် မေးရိုးကား ကြီးများသည် ထင်းခနဲပေါ်လာကြသည်။

“မြဒင်ဆိုတဲ့ ကောင်ကော ဘာဖြစ်တယ်ထင်သလဲ”

“ဟုတ်ကဲ့ ပြောပါ မျိုးမြင့်ရန်နောင်”

“ဂျပန် ခေတ် ကျတော့ ဂျပန် သူလျှို ဖြစ်တယ်လေ၊ သူ့လက်ချက်နဲ့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတပ်သားကောင်းတွေဟာ ဂျပန်ကင်ပေတိုင်ရဲ့ အကျဉ်းစခန်းမှာ အစတေးခံခဲ့ကြရတယ်”

“ဖြစ်မှဖြစ်ရလေဗျာ”

“ဒါတင်မကသေးဘူး၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးပြီးလို့ အင်္ဂလိပ်ပြန် ဝင်လာတဲ့အခါကျတော့လည်း အင်္ဂလိပ်သုတ် ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်ထောက်လှမ်းရေးတပ်မှာပြန်ပြီး အမှုထမ်းတယ်လေ၊ သခင်တွေကို ထောင်ထဲဆွဲသွင်းခဲ့တယ်လေ... ဝှို့”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်က စက်ဆုပ်ရွံရှာဟန်ဖြင့် ပြောလိုက်သည်။

“ကျုပ်... ဒီကောင်ကို အသေမသတ်ခဲ့မိတာ မှားတာပဲ၊ ကျုပ်ကိုလည်းထောင်ထဲဆွဲသွင်းတယ်၊ ကျုပ်မယားကိုလည်းယူတယ်၊ တိုင်းပြည်ကိုလည်း တစ်ကြိမ်မက အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ သစ္စာဖောက်တယ်၊ အစတုန်းက ဒီကောင်ဟာ လူလိုထင်ခဲ့တယ်၊ မြန်မာလူမျိုးလိုလည်း ထင်ခဲ့တယ်၊ ဒီကောင်ဟာ မြန်မာလူမျိုးလည်းမဟုတ်ဘူး၊ လူလည်းမဟုတ်ဘူး၊ ခွေးဆိုပဲ၊ လူသတ်တာဟာ မကောင်းပေမဲ့ ခွေးဆိုတစ်ကောင်ကို သတ်တာဟာ ကောင်းတဲ့အလုပ်တစ်ခုပဲ”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်က ခေတ္တရပ်လိုက်၏။ ပြီးမှဆက်၍

“ကျုပ်လည်း အမြင်တွေ ပြောင်းသွားပြီ၊ အရင်တုန်းကတော့ ကျုပ်ဟာ မျက်ကန်းမျိုးချစ်သာသာပါပဲ၊ ခုတော့ ကျုပ်မှာ လူမျိုးရေး သက်သက်အမြင်ဆိုတာထက် လူတန်းစားအမြင်ရှိလာပြီ၊ အမျိုးသားရေးကိုလည်း လူတန်းစားအမြင်နဲ့ ကြည့်တတ်လာပြီ၊ ကျုပ်သားဟာ ခုဆို အသက် ၂၉-၃၀ နီးပါးရှိရောမယ်၊ ကျုပ်သားကိုလည်း ကျုပ်သင်ကြားစရာတွေ၊ လမ်းညွှန်စရာတွေ အများကြီးရှိသေးတယ်၊ ခင်ဗျား မြန်မာပြန်တဲ့ တောလိပ်တိုင်းရဲ့ **စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး** ဝတ္ထုကြီးထဲကလို မင်းသားက လေးအင်ဒရေသေတော့ သူ့သား **နီကိုလတ်**က ဖအေ့ခြေရာနင်းသလို ကျုပ်သားလည်း ကျုပ်ခြေရာနင်းစေချင်တယ်၊ ကျုပ်က ပွင့်လင်းတယ်၊

ရိုးဖြောင့်တယ်၊ မှန်တာကိုလုပ်တယ်၊ (ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် ဒီလိုပြောရတာကို ခွင့်လွှတ်ပါ) အေးလေ အနည်းဆုံး ပွင့်လင်းဖို့၊ ရိုးဖြောင့်ဖို့၊ မှန်ရာကို လုပ်ရဲဖို့ကြိုးစားတယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် နှိမ့်ချတတ်သူပီပီ၊ စကားကိုပြင်ပြော လိုက်သည်။

“ကျုပ်သားကိုလည်း ကျုပ်လိုဖြစ်စေချင်တယ်၊ တိုင်းပြည် အတွက် အလုပ်လုပ်စေချင်တယ်၊ (ပမာဏ ဆီးစေ့လေးလောက်ပဲ ရှိချင်ရှိ မယ်ပေါ့ဗျာ) တတ်နိုင်သလောက်ကလေးတော့ လုပ်စေချင်တယ်၊ ကျုပ် အသက်ကြီးပြီ၊ ဒီတော့ ကျုပ်မလုပ်နိုင်တဲ့လုပ်ငန်းတွေကို ဆက်လုပ်စေချင် တယ်၊ အဲဒါ ကျုပ်နဲ့ ကျုပ်သားရဲ့ ဇာတ်လမ်းကို ခင်ဗျားဆက်ရေးဗျာ၊ မြဒင်လိုသစ္စာဖောက်ကိုလည်း စာရင်းရှင်းရဦးမယ်၊ ဒါဟာ ဇာတ်ကောင် တစ်ကောင်က စာရေးဆရာတစ်ယောက်ကို တောင်းဆိုတာပါပဲ၊ ပြောမယ့် သာပြောရတာပါလေ၊ ကျုပ်သားကလည်း အသက် ၃၀ ဆယ်လောက်ရှိ တော့ အရိုးရင့်နေလို့ ပြင်လို့မှရပါဦးမလားမသိဘူး၊ နည်းနည်း နောက်ကျ သွားပြီထင်တယ်”

“နောက်ကျတယ်ရယ်လို့မရှိပါဘူး မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ကျွန်တော် လည်း ခင်ဗျားကို သဘောကျပါတယ်၊ ခင်ဗျားတိုက်တွန်းသလို ဆက်လည်းရေးချင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့”

ကျွန်တော်က ရပ်လိုက်သည်။

“ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်သလဲဗျ”

“ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်မှာ ရေးခွင့်မရှိပါဘူးမျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ဝမ်းနည်း ပါတယ်”

“အကြောင်းက”

“အကြောင်းကတော့ မျိုးမြင့်ရန်နောင်ဟာ ကျွန်တော်ဖန်တီးခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကောင်မဟုတ်ပါဘူး၊ စာရေးဆရာကြီးမင်းဆွေဖန်တီးခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကောင်ပါ။ စာရေးဆရာကြီးမင်းဆွေဟာ သူ့ဇာတ်ကောင်ကို ဘယ်လို ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ဖန်တီးပြီး ဘယ်လိုအဆုံးသတ်ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့တယ်ဆို တာကို ကျွန်တော်မသိနိုင်ပါဘူးမျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ဒါကတစ်ချက်၊ နောက်တစ်

ချက်က စာရေးဆရာကြီးမင်းဆွေက ‘ငါ့ဝတ္ထုကိုမင်းဆက်ရေးကွာ’လို့လည်း ခွင့်ပြုချက်မပေးခဲ့ပါဘူး။ ခွင့်ပြုချက်မရှိရစ်ခဲ့ဘဲနဲ့ သူ့ဝတ္ထုကိုဆက်ရေးရင် ကျွန်တော်ဟာ စာရေးဆရာကြီးမင်းဆွေကိုရော၊ ခင်ဗျားကိုရော၊ စာဖတ် ပရိသတ်ကိုရော စော်ကားရာရောက်တော့မှာပေါ့။ ဒါဟာ စာရေးသူတစ်ယောက် ထိန်းသိမ်းရမယ့်ကျင့်ဝတ်ဗေဒပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် အလွန် ရေးချင်သော်လည်း ကျွန်တော်မရေးနိုင်ပါဘူး မျိုးမြင့်ရန်နောင်၊ ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားကျွန်တော့်ဆီလာပြီးတောင်းဆိုတယ်ဆိုတာကတော့ ကျွန်တော့်ရင်းနှီးရာ ရေးဖော်ရေးဖက်တွေနဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်ကို တင်ပြပါမယ်”

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် ဘာမျှမပြောတော့၊ ခေါင်းကိုခါယမ်းကာ မုတ်ဆိတ်မွေးများကို လက်ဖြင့်သပ်လျက်ရှိသည်။ အတန်ကြာမှ ချိုင်းထောက်ကြီးကို လှမ်းယူ၍ထလိုက်ရင်း

“အေးဗျာ... ဒါတွေကိုတော့ ကျုပ်နားမလည်ဘူး၊ ကျုပ် ဖြစ်စေချင်တာကိုပဲ ကျုပ်ပြောတာ၊ ကျုပ် အမြင်ပြောင်းသွားပြီ၊ မြဒင်ကို အရင်တုန်းက လက်စားမချေခဲ့မိတာဟာ ‘ရန်သူကိုလက်စားချေလော့အာမာန္တေ’ ဆိုတဲ့ ကျုပ်ဘုရားရှိခိုးနဲ့လည်း မကိုက်ညီဘူး၊ ကျုပ် ဒီလို ဘာကြောင့် အမြင်ပြောင်းသွားရ ပုံကိုကော ခင်ဗျားသိရဲ့ လား”

“မသိဘူးခင်ဗျ”

“ကျုပ် ဂျပန်တော်လှန်ရေးတုန်းက ပျဉ်းမနားဘက်မှာ တာဝန်ကျတယ်၊ အဲဒီတုန်းက တောင်ညိုခင်တန်းက မုဆိုးကြီး ကိုဖိုးဇုံနဲ့တွေ့တယ်၊ ကိုဖိုးဇုံက ‘ကျားဟာ သူ့ကိုပစ်ပစ်... မပစ်ပစ် ကိုက်မှာပဲတဲ့၊ ကိုယ်က ကျားကိုသတ်ရင်သတ်၊ ကိုယ်ကမသတ်ရင် ကျားကကိုယ့်ကို လာသတ်မှာပဲ’ တဲ့၊ ကိုဖိုးဇုံဟာ သူ့ဘဝကနေပြီး အဘိဓမ္မာ ထုတ်ယူတယ် စာရေးဆရာ၊ ဒီတော့ ကျုပ်လည်း တောင်ညိုခင်တန်းက မုဆိုးကိုဖိုးဇုံကို အတုယူရမယ်၊ ကျားဟာကိုယ်က မသတ်ရင် သူကကိုယ့်ကို ကိုက်သတ်စားမှာပဲဆိုတာ ကိုဖိုးဇုံအနေနဲ့ကောင်းကောင်းသိတယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်တို့ဟာ တောင်ညိုခင်တန်းကကိုဖိုးဇုံကို အတုယူရမယ်၊ ကဲ...သွားမယ်ဗျာ၊ အချိန်လည်းအတော်နှောင်းသွားပြီ၊ ကျုပ်ဇာတ်လမ်းကို

ရေးဖို့မရေးဖို့ကတော့ ခင်ဗျားဘာသာ ခင်ဗျားစဉ်းစားပေါ့၊ ကျုပ် တောင်းဆို ချင်တာကတော့ ဒါပါပဲ။ **အိမ်သည်ကိုညှဉ်သည်မစော်ကားရ၊ ရန်သူကို လက်စားချေလော့၊ အာမဘန္တေ”**

မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် လက်ရုံးကိုမြှောက်ကာ ၎င်း၏ဘုရားရှိခိုး ဂါထာကိုရွတ်ဆိုရင်း ချိုင်းထောက်ကြီးဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ထွက်ခွာသွား သည်။

“အိမ်သည်ကိုညှဉ်သည်မစော်ကားရ၊ ရန်သူကိုလက်စား ချေလော့၊ အာမဘန္တေ”

ကျွန်တော်သည် ၎င်း၏ ဘုရားရှိခိုးကို ရွတ်ဆိုနေမိသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် မျိုးမြင့်ရန်နောင်သည် မီးခိုးများဖြစ်ကာ ပျောက်ကွယ် သွားလေပြီ။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်မှုတ်ထုတ်လိုက်သော ဆေးလိပ်မီးခိုး တန်းများကြားတွင် ပျောက်ကွယ်သွားသည့် မျိုးမြင့်ရန်နောင်၏ ရုပ်ပုံကို မှန်းဆကြည့်ရင်းတစ်ယောက်ထီးတည်းကျန်ရစ်ခဲ့ပေသတည်း။

